Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA“
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje $2.00
I Užmari $3.00

"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsiraszant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą prisiusti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed.

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 45 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 10 Lapkriczio (November) 1899 m. Metas VII

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Nors Amerikos waldinįkai, turbut isz baimės kad geresnė gywentojų dalis jų ne apleistu, užsigynė prilankumo Anglijai be jokio pamato užpuolusiai ant luosybės geidžianczių pietinės Afrikos republikų, bet jie siunczia twirtą isz daugelio kariszkų laiwų susidedanczią laiwynę į pietinę Afriką. Kam gi ta laiwynė reikalinga Amerikai? Juk Afrikoj nieks ant jos neužpuls. Per iszsiuntimą laiwynės mat Amerika nori parodyti wisam swietui, kad nežiurint ant jo pritarimo kariaujantiems už sawo laiswę, ji pritaria užpuolikei Anglijai. Tame nieko žingeidaus nėra: juk ir Amerikos waldinįkai kariauja su laiswės geidžiancziais ir niekam kelio neužstojancziais filipiniecziais.

Sugrįžusi nuo Filipinų specijaliszka prezidento iszsiųsta ten newa ant isztirimo dalykų stowio komisija padawė prezidentui raportą su sawo nuomonėms, o tasai raportas tuojaus pateko į laikraszczius, taigi matyt, kad prezidentas norėjo, kad tą raportą laikraszcziai kuo greicziausiai pagarsintų. Komisoriai nieko atsakantesnio ne randa, kaip pawergimą Filipinų, pergalėjimą pasikėlimo ir priskyrimą tų salų prie Amerikos waldybų. Filipiniecziai, ėsą, ne gali pats waldytiesi, kadangi salos apgywentos wisokių kilmių gywentojų. Taigi ten mat sanlygos tokios jau kaip paczioj Amerikoj, kur teiposgi yra wisokių kilmių gywentojai arba kaip Maskolijoj, Anglijoj, Austrijoj. Argi ir tas wieszpatystes užmanys minėti komisoriai priskirti prie Amerikos? Nėra wienok dywų, kad tokį raportą iszdawė sanariai teip wadinamos filipiniszkos komisijos. Siuntė juk ją prezidentas, o ne tauta. Taigi ir komisoriai nieko kito isztirti ne galėjo, kaip wien tą, ko geidė prezidentas ir jo ministeriai. Swetimi wienok Filipinų tirinėtojai, iszbuwę ten per eiles metų, yra wisai kitokios nuomonės apie filipinieczius, ypacz gi apie tagalus, negu amerikoniszki komisoriai. Tuom tarpu ant tų salų nieko swarbesnio ne atsitiko. Kaip pirma teip ir dabar nuolatai atsitinka ten maži, ne turinti didelės wertės susimuszimai, kuriuose puola po kelis kareiwius isz abiejų pusių. Amerikonai užima wis daugiaus miestelių.

Auguinaldo moteris pagimdė sunų, kuriam jis dawė wardą Jurgio Washingtono ant garbės iszliuosuotajaus nuo Anglijos sziaurinės Amerikos. Aguinaldo agentai sako, kad filipiniecziams ginklų, amunicijos ir žmonių ne truksta. Dabar jis turys 100000 ginkluotų wyrų, bet jeigu prireiks, gali jų turėti 500000. Jis tikisi teip ilgai karę tęsti, kol ji amerikonams nenusibos ir kol jie nesutiks wisai nuo salų pasitraukti.

Europos wieszpatystės turinczios užėmusius Chinų krasztus pakwietė Ameriką paimti teiposgi kokį nors szmotą, bet Amerika nuo tos dowanos atsisakė, reikalaudama wien, kad Europos užimtuose Chinų krasztuose traktatai Amerikos kaslink prekystos, kelių ir kitokių wieszų darbų su Chinais padaryti butų priimti. Ant to Europos wieszpatystės iki sziol nieko ne atsakė.

Pietini Afrika.

Padėjimas anglijonų pietinėj Afrikoj iki sziol ne pasigerino, beweik wisur ant jų wirszų ima burai. Jenerolas White su sawo kariauna su wisu jau burų kariaunos apstotas mieste Ladysmith, ne gali nė iszeiti, nė žinių iszsiųsti. Burai užėmė miestą Colenso, tiltą su dinamitų iszgriowė ir tokiu budu jenerolui White su wisu atėmė galėjimą nors prasimuszus kaip nors, jeigu tas pasisektu, pasitraukti. Dėl isznaikintų tiltų ir burų ginamų perėjimą per upes, ne gal steiti nė jokia pagelba apstotam mieste Ladysmith jenerolui White. Angliszka karės ministerija Londone apgulta pulkų norinczių dažinoti apie tikrą dalykų stowį, bet urėdinįkai teisinasi, kad nė jokių žinių ne gawo nuo jenerolo White. Telegrafų linijos wisos angliszko rando rankose ir jis neleidžia tokių telegramų, koki jam ne patinka, taigi elgiasi wisai teipjau kaip elgiasi jenerolas Otis ant Filipinų salų su sawo uždėta ceuzura ant priwatiszkų telegramų. Neprigulminga nuo Anglijos pawandeninio telegrafo linija nuo portugaliszkų waldybų likosi nutraukta. Kituose krasztuose apkaltina Angliją, buk ji tyczia tą nuo jos neprigulmingą telegrafo linią nutraukė, kad kiti krasztai per greitai ne galėtu dažinoti apie didesnius anglijonų sumuszimus, ypacz gi apie paėmimą į nelaiswę wisos jenerolo White kariaunos. Kadangi Anglijos randas ginasi, kad nė jokių naujų žinių isz Afrikos ne gawo, tai wien matyt, kad ne gawo tokių, su kurioms galėtu pasigirti, o ne gerų ne nori garsinti. Atėję į Lisaboną telegramai paduoda, buk jenerolas White su sawo kariauna bandė prasimuszti per burų pozicijas, bet likosi numusztas atgal, nužudęs beweik treczią dalį sawo kareiwių ir buk matydamas, kad ne gali atsiginti ir ne matydamas isz niekur pagelbos, pasidawė su wisa kariauna burams. Patwirtinimo wienok tos žinios nėra ne tik nuo Anglijos rando, bet ir nuo konsulių kitų wieszpatyszczių, kurie turi tiesą siųsti ženklintus, anglijonams nesuprantamus telegramus.

Ne gerians sekasi ang ijonams ir ant wakarinio rubežiaus. Randas garsina, kad miestas Kimberley dar laikosi, bet isz ten iszsiuncziant telegramą traukėsi smarkus muszis, kurisai ne žinia, kaip galėjo pasibaigti. Priwatiszki gi atėję į Holandiją ir Belgiją telegramai paduoda, buk tą miestą burai paėmė ir į jų nelaiswę pateko ginanti miestą angliszka kariauna, o su ja ir garsus Rhodes, buwęs gubernatorius pietinės Afrikos angliszkų waldybų. Katra isz tų priesztaraujanczių žinių teisingesni, ne galima žinoti. Tiek žinia, ko ir anglijonai ne užgina, kad burai wis toliaus ir toliaus prisigriebia. Dabar dalis jų kariaunos įsiweržė jau į angliszkas Capo kolionijas, naikina kelius ir tiltus ant upių, idant apsunkinti anglijonams sutraukimą pagelbos burų paiiegų apgultiems miestams. Atkako jau į pietinę Afriką wyriausias angliszkos kariaunos wirszinįkas jenerolas Buller, bet be užtenkanczios kariaunos. Taigi ir jis nieko geresnio ne gali padaryti, kol ne atgabės isz Anglijos daugiaus kariaunos. Jis, supratęs sunkų ir pawojingą padėjimą dar liuosų, ne apgultų angliszkos kariaunos dalių, liepė joms ne laukti, kol burai apguls teip kaip jenerolą White, bet trauktiesi toliaus į pietus. Dabar anglijonai apleido sudrutintas apkasais stowyklas Stormborg ir pasitraukė 50 mylių toliaus į pietus, į tas naujas stowyklas traukia angliszki garnizonai kitų miestų.

Isz Anglijos siunczia twirtą laiwynę į Afrikos pakrantes ant užkirtimo kelio burų draugams priduoti ginklus. Dalis burų kariaunos traukia teiposgi pajurių link ant stabdymo iszlipimo angliszkos kariaunos. Burų draugų niekur ne truksta, beweik wisuose krasztuose tweriasi liuosnorių dalys, renka pinįgus burams ant karės reikalų. Net Maskolijoj renka aukas ant suszelpimo burų, tweriasi maskoliszkų liuosnarių dalys. Tas pats yra Prancuzijoj, Belgijoj, Holandijoj ir Wokietijoj. Anglijoj gi, turbut, nėra teip daug norinczių Afrikoj kariauti, kadangi ji iszsiuntė agentus samdyti liuosnorius į Wokietiją ir kitus krasztus; rezerwos suszauktos ir jas sodina ant laiwų. Laiwas "Rapidan" su kareiwiais paskirtais ant iszplaukimo į Afriką, užkluptas wėtros, likosi teip drucziai pagadytas, kad turėjo grįžti atgal. Ant priwežimo į Afriką reikalingo kareiwių skaitliaus reikia kelių sanwaiczių. O tuom tarpu wisi Anglijos prieszai kaip galėdami stabdo Anglijai karės wedimą. Kaip sako, prancuzams pasisekė prikalbinti Abisinijos waldoną traukti į pietinius Egipto krasztus ir buk Menelik jau isztraukė su 40000 kareiwių, o czia wisos angliszkos ir Egipto pajiegos nesiekia nė 10000 žmonių. Maskolija stengiasi sukelti priesz Angliją sziaurinių Indijų gywentojus ir kaip sako, gywentojai Himalajų kalnų rengia pasikėlimus priesz Angliją.

Wokietija.

Maskoliszkas caras antroje pusėje szito mėnesio atsilankys pas Wokietijos ciecorių Potsdame; su caru keliauja ir maskoliszkas užrubežinių dalykų ministeris. Isz to matyt, kad caras ne teip sau į sweczius pas Wilhelmą keliauja, bet ant kokių nors politiszkų tarybų, jeigu paima su sawim ir užrubežinių dalykų ministerį. Ar Wilhelmas keliaus paskui, kaip ketino, į Angliją, tas paeis nuo to, kokius waisius iszduos jo susiwažiawimas su caru. Laikraszcziai paduoda, kad jeigu ten ir keliautu, tai keliaus pats be ministerių, taigi ir kelionė ne galės turėti swarbesnių politiszkų siekių.

Tarybos terp Wokietijos ir Anglijos ir Amerikos kaslink pasidalinimo Samoa salų wėl lyg apsistojo. Už wisiszką atsisakymą nuo tų salų Anglija pasiulė kaipo atlyginimą Wokietijai dabar Anglijai prigulinczias salas Salomono ir Gilberto, bet tuom Wokietija ne pasiganėdina. Per sawo laikraszczius randas sako, kad jeigu prie to dar Anglija pridėtu sawo waldybas Naujas Gwinejos, tai Wokietija galėtu sutikti ir sawo tiesius ant Sumoa salų atiduotų Anglijai.

Tarybos terp Amerikos ir Wokietijos kaslink prekystos traktato neina szwelniai, Wokietijos laikraszcziai smarkiai rugoja ant apsunkinimų prekystos, kokius daro Amerika wokiszkiems tawarams; reikalauja tokio jau atlyginimo Amerikai. Po rando įtekme iszeinanti laikraszcziai iszjuokia atsibuwusį dabar Philadelphijoj terptautiszką prekystos kongresą ir sako, kad suszaukimas tokio tarptautiszko kongreso Amerikoj, kuri didžiausius apsunkinimus daro swietimiems prekėjams, yra tai tiesiog amerikoniszkas humbugas.

Pietini Amerika.

Rewoliucija republikoj Kolumbijoj traukiasi toliaus. Žinios isz ten ateina priesztaraujanczios: rando žinios sako, buk jo laiwai paskandino rewoliucijonierių laiwus ir buk prie to prigėrė 200 rewoliucijonierių. Jų žemės kariauna buk teiposgi likosi sumuszta. Priwatiszkos gi žinios sako wisai ką kitą: tos paduoda, buk rando kariauna likosi sumuszta, nužudė muszyje 300 kareiwių.

Randas republikos Peru teiposgi garsina oficijaliszkai, kad jo kariauna po Husnuca sumuszė rewoliucijonierių jenerolą Durandą. Muszis buwęs smarkus, jame keli szimtai Durando kareiwių likosi užmuszti, ne mažai pateko į nelaiswę. Patsai jenerolas ir jo draugai pabėgo. Randas tikisi, kad tuom pergalėjimu rewoliucija galutinai likosi suwaldyta. Tą wienok galima bus tik wėliaus pamatyti.

Isz Lietuwos.

—o—

Nubaudė už nuodinimą žmonių.

Porą metų atgal likosi iszrasta nauja medega sacharina wadinama. Ji už cukrų saldesnė, todėl žydai pardawinėja ją žmonėms wietoj cukraus ir wartoja ją ant pasaldinimo wisokių gėrymų. Kadangi wienok sacharina labai ne sweika, tai Maskolijos randas uždraudė ją prie walgių ir gėrymų wartoti, žydeliai wienok, matydami pelną, ant uždraudimo ne paiso, idant uždirbti keliais kapeikas daugiaus, nesiliauja nuodinę žmonių su sacharina. Sztai dabar Wilniuje sugriebė du žydeliu, Pasmaną ir Barancziką, kurie dirbo teip wadinamą "Peterburgo kwasą" ir ant pasaldinimo jo wartojo sacharina. Minėti žmonių nuodintojai peteko po sudu, kurisai juos nubaudė uždėdamas bausmę 300 rublių. Yra tai rodosi, per maža bausmė už nuodinimą žmonių!

Norėjo užmuszti daktarą.

Miestelyj Kniszine, Garteno gub. plėszikai, gerai žinodami, kad už miesto sawo locnuose namuose gywena wienas tik daktaras A., tikėdamai rasti pas jį diktai pinįgų, nutarė jį užmuszti ir pinįgus paimti. Per langą naktyj įsikraustė į wirtuwę ir czia sziek tiek pasidrutino. Daktaras sirgo ir gulėjo ant lawos; iszgirdęs baladonę wirtuwėj, paklausė kas ten? Tąsyk wagiliai szoko prie lowos, užmetė gulincziam daktarui paduszkas ant galwos ir pradėjo sloginti; nuo to daktaras apmirė ir wagiliai tikėdami, kad jis jau ne gywas, paliko ant lowos, o pats pradėjo kraustyti pakawones. Paėmė 500 rubl. gatawais pinįgais ir brangesnius daiktus ir iszsineszdino. Daktaras wienok atsigawo, bet ir jis nieko ant palengwinimo pagawimo wagilių pasakyti negali, kadangi užpuolikų nepažino. Policija wienok giriasi, kad jų pėdsaką jau surado.

Gaisras.

3 d. spalių kaime Goza, Warnių walszczius, Wilniaus paw. siautė gana didelis gaisras, kurisai isznaikino keturias ukes su wisu ir tris kluonus su suweztais, bet dar neiszkultais sziųmetiniais jawais. Jeigu kaime butų turėję nors wieną czirszkynę, gal ugnis ne butų teip iszsiplatinusi; tuom tarpu ne tik nė jokių gesinimo įnagių ne buwo, bet truko wandens. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 10000 rubl.

Jawų ir produktų prekės.

Pereitą sanwaitę už lietuwiszkus jawus mokėjo Wilniuje: už pudą rugių 79—80 kap., awižų 65—74 kap., miežių 75—80 kap., grikų 74—75 kap. Pudas szwiežio nesudyto swiesto 11 rubl. 25 kap—11 rubl. 50 kap., sudyto 10 rubl.—10 rubl. 50 kap.; pudas kiaulienos 3 rubl. 40 kap.—3 r. 50 kap., jautienos 2 rubl. 80 kap. —3 rubl. 62 kap., awinczenos 2 rubl. 40 kap.

Liepojuj mokėjo: už pudą rugių 78—80 kap. Kwiecziai 94 k. Awižos paprastos 60—65 kap., widutinės 66—70 kap., geros 71 75 kap., geriausios 76—80 kap. Miežiai 72—77 kap. Grikai 88 kap.; grikų kruopos 139—140 kap. Žirniai 85—86 kap. Linų sėmens 145—147 kap. Kanapių sėmens 135 kap.

Rygoj mokėjo: už pudą kwieczių 92 kap., rugių 78 kap., awižų, pagal weislę, 58—70 kap., miežių 79 kap.

Mirtis nuo musės įkandimo.

Dware Joteikuose, Kauno gub., pasimirė nuo musės įkandimo grafas Plater. Įkandus musei į kaklą, grafas jautė smarkų niežėjimą, bet iszsyk ant to ne paisė; kada ant rytojus niežėjimas nesiliowė, parwežė daktarą. Buwo jau wienok perwėlu, jau ir daktaras nieko pagelbėti ne galėjo, kadangi kraujas buwo užnuodintas. Turbut musė nuo sterwenos atsineszė lawonų nuodus ir juos į skiepyjo. Grafas į treczią dieną po įkandimui pasimirė.

Muzikaliszka mokslainė Wilniuje.

Parengtoj neseniai susitwėrusios muzikaliszkos draugystės Wilniuje muzikos mokslainėj prasidėjo jau mokinimas. Apart mokinimo griežti ant wisokių instrumentų, prie mokslainės parengti kursai chorinių giesmių; isz mokintinių szito skyriaus bus sutwertas draugystės choras, dalywaus jis rengiamuose koncertuose. Apart to, yra parengta ir dalis mokinimo griežti ant pucziamų instrumentų, kaip ant trimitų, flėtų ir tt.

Tiesos priesz elgetas.

Niekur gal tiek nepriwiso elgetų tinginių, kurie isz elgetawimo gywena be darbo, kaip Maskolijoj; ne truksta jų ir Lietuwoj. Tas jau net maskoliszkam randui nepatinka. Iždo ministerija paskyrė specijaliszką komisiją, kuriai pawesta apdirbti atsakanczias tiesas ant užkirtimo kelio profesijonaliszkiems elgetoms. Minėta komisija dalina elgetas į profesijonliszkus, ne norinczius dirbti ir į tikrus warguolius; užmano rengti darbo namus ir pataisymo įtaisas elgetoms. Tiesą sodinimo į tokias įtaisas elgetaujanczių paweda sudams. Jeigu tasai komisijos užmanymas bus wieszpatystės rodos užtwirtintas, tai gal elgetaujanczių skaitlius ir Lietuwoj nors kiek sumažės, pasimažys gal kiek skaitlius mintanczių isz elgetawimo wisokių tinginių.

Geležinkelis į Druskėnikus.

Maskoliszka kelių ministerija jau galutinai užtwirtino projektą nuwedimo geležinkelio alkunės nuo stacijos Peterburgo linijos Porieczija į Druskenikus, kur yra garsios wisoj Lietuwoj gydanczios maudynės. Tojė geležinkelio alkunė bus elektriszka. Darbai prie dirbimo to kelio prasidės nuo ateinanczio pawasario.

Pasiskandino.

Wilniuje, už meisto ėsanczame prude wadiname "Gliniszcze" rado prigėrėlės kuną apie 26 metų. Kiszeniuose rado masznelę su 1 rubl. 60 kap. ir paszpartų iszduotą Kauno policijos ant wardo Goldos Kumar. Isz to, kad kiszeniuj buwo masznelė su pinįgais, matyt, kad prigėrėlė turėjo pati pasiskandyti.

Pasiutęs szuwa.

Grodno gub. į kaimą Naujas ewietas, Mackunų walszcziaus, atbėgo 12 d. spalių pasiutęs szunytis ir sukandžiojo daug kaimo szunų ir 12 metų piemenį, sunų kelių sargo Mažanskio. Sukandžiotą waiką nugabeno į Wilnių į specijaliszką D-ro Orlowskio pasiutusių szunų sukandžiotų gydinyczią.

Lietuwos jeneral-gubernatorius važinėja po Kauno gub.

Wilniaus jeneral-gubernatorius Trockyj važinėja dabar po Kauno guberniją ir daro rewizijas wisuose urėduose. Kadangi maskoliszkuose urėduose tarnaujanti daro daug szelmystų, tai tokios rewizijos isztikro reikalingos, tik wargiai tas szelmystas suseks Wilniaus jeneral-gubernatorius. Priežodis sako: warnas warnui akių neplėsz.

Wilniaus chemiszkai-techniszka mokslainė.

Likosi jau wieszai pagarsintas ciecoriaus prisakymas parengti nuo ateinanczių metų Wilniuje chemiszkai-techniszką mokslainę. Ciecerius prisako wieszpatystės iždui ant ateinanczių metų ant to mierio paskirti 7793 rubl., ant 1901 m.—17252 rubl., ant 1902 m.—21704 rubl., ant 1903 m.—23897 rubl., o nuo 1904 m., kas metą po 24847 rubl. Ant pastatymo mokslainės triobos iždo pinįgų paskirta 75000 rubl., ant ko su bajorų ir miesto aukoms bus 250000 rubl.

Swetimi Balsai.

„Nr. 43 lenkiszko Związko laikraszczio "Zgodos", iszrinktas ant sekanczių dwiejų metų redaktorius p. Barszczewski, aiszkindamas programą laikraszczio, terp kitko rugoja ant lietuwiszkų laikraszczių neprilankumo lenkams ir szaukia wisus gerus lietuwius ir rusinus laikytis kruwoj su lenkais ir isz wien kariauti už sawo tautiszkas tiesas.

Ar teisingi wienok tie p. Barszczewskio apskundimai lietuwiszkų laikraszczių? Lietuwiszki laikraszcziai neužgina, kad yra sawitarpinis atszalimas ir nesutikimai terp lenkų ir lietuwių, bet parodo priežastis nesutikimų, o tos priežastys jau pykina lygiai p. Barszczewskį, kaip ir kitus lenkus. Daktaras, jeigu nori žmonis nuo ligų apsaugoti, tai stengiasi priežastis ligų praszalinti, lenkų gi publicistai ne kenczia, jeigu ar lietuwiai, arba rusinai pradeda kalbėti apie priežastis nesutikimų. Žodžiais ir szaukimu, idant su lenkais jungtusi geri lietuwiai ir rusinai, ne tik nesutikimų ne galima praszalinti, bet skaitlius tų lenkų iszgiriamų, kurie tyli apie priežastis nesutikimų, turės nuolatai mažintiesi. Jeigu pažwelgsime į rusinus, tai turime paklausti, kas ten yra tie geriejie tylinti apie sawo skriaudas? Yra ten trys partijos: moskalefilių, ukrainofilių ir radikalų, lenkus gi mylinczios partijos su wisu nėra. Prie to paties artinasi lietuwiai, kadangi prie to werczia sawitarpiniai terp lietuwių ir lenkų prietikiai ir sanlygos, kwietimas prie wienybės "gerų lietuwių" tų sanlygų ne isznaikys; ant galo turime paklausti, ką lietuwiai arba rusinai gali pelnyti eidami kruwoj su lenkais? Tautos, nematydamos saupelno, nesirisza su kitoms, jeigu isz to gal but pelnas tik antrai pusei. Lietuwių programas remiasi ant pamato: Lietuwa lietuwiams, o ne wisokiems swetimiems atėjunams. Tuom tarpu sanlygos czia tokios, kokios už kokio szimtmeczio gali but Poznaniaus arba Wakarinių Prusų prowincijose: kaip Poznaniaus prowicijoj wokiecziai kelia wokietystę ir miestuose jiems pasisekė ją pastatyti ant twirtų pamatų: Bromberge, Opoliuj arba Gedanijoj juk jau su wargu galima lenkiszkai susikalbėti; tą patį per eiles amžių darė lenkai Lietuwoj ir tas jų darbas paliko waisius, isz kurių ir kyla wisi nesutikimai terp lenkų ir lietuwių ir to nė joki szaukimai į wienybę ne gali isznaikyti. Lenkai, arba sulenkėję dwarponiai Lietuwoj waldo ne toli pusę žemės; miestai teiposgi žydiszkai-lenkiszki; lenkiszki net wietų wardai, weik wisi supolionizuoti. Lenkai, kaip galėdami, stabdo lietuwių tautiszką kilimą, ant tos dirwos dirba isz wien su maskoliais. P. Barszczewski gal mums atsakys, kad "szlachetny narod polski" ne gali teip elgtiesi kaip maskoliai? Faktų wienok ant parėmimo nuomonės, kad "szlachetni" moka elgtiesi kaip ir bjaurus maskoliai yra užtektinai: "Przegląd Wszechpolski" sawo laike jau užmanė Lietuwai urėdus ir parlamentą su oficijaliszka lenkiszka kalba; "Krajuje", "Slowe", net senutėj "Gazetoj Warszawskoj" ir tai dar prie gerai susipažinusio su sanlygoms Lietuwoj Korotynskio pasitaikė tiesiog denuncijacijos ant lietuwiszkų tautiszkų darbinįkų; "Prawda" juos sawo laike pawadino "rycerzami užbrojonymi w długie uszy". Skundė tankiai lietuwiszkus darbinįkus ir wietiniai Lietuwos duoną walganti lenkai; juk lenkai ir sawo dwarus parduoda wien maskoliams, taigi prisideda prie drutinimo maskolystės. Amerikoj teiposgi patinkame neprilankumą lenkų: czia buwo gana nesutikimų kada lietuwiai susidėję su lenkais statė bažnyczias, ir tai už lietuwiszką kalbą. Lietuwoj gi tokių nesutikimų wisur pilna ir nors lenkų pretenzijos butų be pamato, juos wisi lenkai ir laikraszcziai remia. Tegul mums p. Barszczewski porodo atsitikimus, isz kurių galėtume matyti lenkų pritarimą, kur jie szelpė musų lietuwiszką krutėjimą, knr jie bandė jį palaikyti? Mes žinome wien apie stabdymus tokius jau, kaip lenkai turi isz wokieczių pusės Poznaniaus arba Wakarinių Prusų prowincijose. Norėtume žinoti, ką gi lenkai darytu czia su wokiecziais stabdanczias lenkystės kilimą, jeigu sanlygos persikeistu, jeigu wokieczių galybė griutu? Gal meilę jiems pasiulytu? Mums rodosi, kad jeigu kas sykį szaknis kur įleido, tas be kowos nepasiduoda. Mes Lietuwoj priwersti kowoti ant atgawimo musų namieje mums prigulinczių tiesų, o tą stabdo lygiai maskoliai, kaip ir lenkai; paskutiniai placziaus czia iszsiplatinę. P. Barszczewski kwieczia lietuwius pristoti prie Związko, bet norėtume žinoti ar su lygioms kalbiszkoms ir tautiszkoms tiesoms? Jeigu ant seimų ir daleistu kalbėti kokiam lietuwiui, tai ne kas butų do nauda, kadangi lenkai lietuwiszkų kalbų ne klausys jų nesuprasdami. Mat wien lietuwiai priwalo lenkiszkai mokytiesi, bet ne lenkai lietuwiszkai. Taigi wisur pasirodo, kad ne lygias mums lenkai pripažįsta tiesas. Nesutikimai yra, to nieks neužgįs, bet tų nesutikimų ne galima praszalinti žodžiais ir kwietimais prie wienybės: ant to reikia praszalinti pirma priežastis nesutikimų, o jeigu jos isznyks, tąsyk isznyks ir wisi nesutikimai. Ant praszalinimo priežaszczių reikia, pagal musų nuomonę, kuo tankiausiai apie jas kalbėti, o ne slėpti.

Isz Amerikos.

Jenerolas Funston skundžia archiwyskupą Irelandą.

Sawo laikė archiwyskupas Ireland, pasikalbėjime apkaltino 20 Kansaso regimento kareiwius ir jų perdėtinį jenerolą Funston, buk jie plėszė katalikiszkas bažnyczias ant Filipinų salų ir buk jenerolas sawo pacziai atsiuntė kaipo dowaną brangų bažnytinį kieliką. Apkaltinimai tie patilpo paskui iszeinancziame mieste San Francisco katalikiszkame laikrasztyj "Monitor". Jenerolas, sugrįžęs namon, ir dažinojęs apie tuos apkaltinimus ir jų szaltinį, pawedė adwokatams C'ud ir Weere kriminaliszkai ir ciwiliszkai apskysti į sudą archiwyskupą ir laikrasztį "Monitor" už neteisingą apjuodinimą.

Pekliszka maszina.

WATERLOO, IND. Gywenanti czia naszlė I. W. Hool gawo isz Chicago siuntinį, kuriame pasirodė pekliszka maszina. Jeigu prie atidarymo siuntinio moteriszkė ne tapo sudraskyta, tai wien todėl, kad maszina ne gerai buwo pritaisyta ir prie atidarymo wienas pistonas expliodawo, bet ne pagimdė dinamito expliozijos. Moteriszkė atidawė siuntinį į policiją. Prie naikinimo jo buwo tokia baisi expliozija, kad nuo to wisuose aplinkiniuose namuose langai sudrebėjo, o kaip kur net iszbyrėjo. Kas galėjo minėtą pekliszką masziną siųsti, nežinia.

Isz Alaskos.

Pagal raportą konsuliaus MCook isz Dowson City, sziuose metuose Alaskoj iszkasė aukso už $9247748. Gywentojai miestų apleidžia sawo namus ir bėga ant naujai surastų aukso plotų Cape Rome apskrityj, o per tai miestuose gywentojų skaitlius wisur sumažėjo. Mieste Circle City pirmiaus buwo 500 gywentojų, dabar liko tik 75. Eagle Cityje isz 1500 gywentojų liko tik 700, Ramport Cityj isz buwusių pirmiaus 1600 gywentojų liko tik 200; užtai skaitlius gywentojų mieste Cape Rome pasidaugino ant kelių tukstancziu. Ar czia subėgę žmonės ras laimę ir lobį, galima abejoti.

Nuotrotos amerikonu.

Karės ministerija pagarsino žinias apie nuotrotas amerikonų kowose ant Filipinų ir ant Kubos. Pagal tas žinias, nuo 1 d. gegužio 1898m. ikı 3 d. balandžio 1899m. skaitlius užmusztų, paszautų, kurie pasimirė nuo žaizdų, pasimirusių nuo ligų siekia isz wiso 10076 kareiwių. Prie to ne priskaitytos nuotrotos wėlesnės, pridėjus tas, reiktų skaityti mažiausiai 15000 žmonių.

Prigere inžinieriai.

MANAGUA, NICARAGUA. Nuo smarkių lytų republikoj Nicaragua, widurinėj Amerikoj, užgimė kaip kur netikėti twanai, kurie užklupo ir amerikoniszkus inžinierius iszsiųstus czia ant isztirimo geriausios wietos nukasimui kanalo jungianczio Atlantiszką ir Didyjį oceanus. Wyriausias inžinierius Clark ir keli kiti inžinieriai prigerė.

Senas admirolas apsiweda.

Garsus Amerikos admirolas Dewey, dideliai užsipelnęs per isznaikinimą iszpaniszkos laiwynės Manillės porte, nepasiganėdina wien užpelnyta kariszka garbe, bet ant senatwės užsimanė jieszkoti moteriszkės meilės, apsiwesti. Jo iszrinktoji yra 40 metų naszlė Hazan, taigi ant 20 jaunesnė už admirolą.

Nelaime kastynese.

MAHANOY PLANE, PA. Netoli nuo czia, kastynėse Lawrence & Brown nugriuwo žemė ant dirbanczių olose darbinįkų. Keturi darbinįkai ant wietos užmuszti, trys sunkiai sumankyti, kitiems gi, nors su dideliu wargu, bet pasisekė pabėgti

Žiema.

Pereitos sanwaitės ketwerge tuluose sztetų Illinojaus ir Wisconsino apskricziuose pasirodė pirmutinis szį metą sniegas. Springfielde pradėjo snigti naktyj; tas pats buwo Milwaukeej. Mažesni laiwai pasislėpė į portus, wažinėja dabar ežerais wien dideli garlaiwiai.

Nubausti sztraikieriai.

MOSCOW, IDAHO. Waldžios atidawė po sudu darbinįkų wadowus laike užgimusių sztraikų Couer D'Alene anglių kastynėse. Isz apskųstų darbinįkų wadowų sudas 6 rado kaltais, o 3 iszteisino.

Gaisrai.

KANSAS CITY, MO. Siautė czia didelis gaisras, kurisai isznaikino wisai dideles pardawinyczias Jones Bros ant North Main ir 6 ul. ir kitas kaimyniszkas pardawinyczias. Blėdį ugnies padarytą skaito per wieną milijoną doliarų.

WAUKEGAN, ILL. Pereitos nedėlios naktyj beweik su wisu sudegė czianykszczios "Steel and Wire Co." dirbtuwės. Blėdį ugnies padarytą skaito ant pusės milijono doliarų. Minėtose dirbtuwėse dirbo 700 darbinįkų, bet per sudegimą nustos darbo ir kitose szitos kompanijos dirbtuwėse apie 1000 darbinįkų.

THOMASVILLE, ALA. Iszdegė czia beweik wisa biznesinė miesto dalis; tik mažą dalį taworų pasisekė iszneszti; sudegė ir 600 balių medwilnės. Blėdį ugnies padarytą skaito ant daugelio szimtų tukstancziu doliarų. Ugnis užgimė pirmiausiai Boyles pardawinyczlose; smarkus wėjas iszplatino ją į wisus krasztus.

NEW YORK. Sudegė czia dideli trioba pn. 94, 96 ant Mott street prigulinti Manhattan Bed, Iron & Spring Co. Prie to mažiausiai 3 žmogystos prażuwo; truksta dar trijų, su kurioms nežinia, kas atsitiko; degėsiai dar prideranczia neiszjieszkoti. Blėdį ugnies padarytą skaito ant pusės milijono doliarų; wiskas gi buwo užasekuruota wos ant penktos tos sumos dalies.

Isz darbo lauko.

¶ TOLEDO, OH. Daug darbinįkų gauna darbą prie dirbimo naujo elektriszko geležinkelio isz Toledo per Fremont į Norfolką.

¶ MT CARMEL, PA. Natalia kastynėse, kurios iszstowėjo kelis metus, pradėjo dirbti ir keli szimtai darbinįkų gawo jose darbą.

¶ EAST LIVERPOOL, OH. Czianykszcziose puodų dirbtuwėse pakėlė sztraiką 700 darbinįkų reikalaudami didesnio už sawo darbą užmokesnio.

¶ KURTIS BAY, IND. Ketina czia pastatyti didelę geležies liejinyczią. Dirbtuwė busianti parengta dar szį metą ir sausio mėnesyj prasidės jau darbai.

¶ PITTSBURG, PA. Susitwėrus trustui baltos blėtos dirbtuwių, prie kurio pristojo 83 dirbtuwės, trustas uždarė 16 ir per tai 2000 darbinįkų ne teko darbo.

¶ MOUNT OLIVE, ILL. Consolidated Coal Co. kastynėse weżėjai pareikalawo didesnio už sawo darbą užmokesnio, o kad kompanija ant to nesutiko, jie pakėlė sztraiką, o per tai ir 700 anglių kasėjų turėjo paliauti dirbę.

¶ SEATONVILLE, ILL. Czianykszcziose kastynėse darbai eina gegerai. Szwieżiai atkakusiam wienok darbą sunkų gauti, kadangi ant wietos yra užtektinai darbinįkų. Czianykszcziai lietuwiai terp sawęs gywena ne bjauriausiai, nesutikimų ir waidų terp jų ne girdėt.

¶ CHICAGO. Isz Schaafo pianų dirbtuwių praszalino darbinįkus, kurie rengėsi sztraiką pakelti. Už tuos užstoja wisi darbinįkai ne tik tos, bet wisų panaszių dirbtuwių ir per tai rodosi, kad pakils dideli sztraikai pianų dirbtuwėse, kol Schaafas ne priims atgal praszalintų darbinįkų.

¶ ORANGE VALLEY, N. J. Skrybėlių unija, ant susiwažiawimo Philadelphioj, Pa., nutarė, idant wisi neprigulinti į uniją darbinįkai dirbanti dirbtuwėse pristotų į uniją; numažino įstojimo mokestį nuo $25 ant $5, isz ko wieną doliarą užmokėti įstojant, o keturis palieka ant iszmokeszczio dalimis; idant wisi prigulinti į uniją dirbtų ne daugiaus kaip 55 wal. ant sanwaitės ir kad subatoms dirbtu tik iki pietų. Ant tų iszlygų neautiko Bergo & Co. dirbtuwės ir per tai 120 unijonistų pakėlė sztraiką ir patraukė 500 nepriguliuczių, kurie tuojaus prisiraszė į uniją. Kompanija parsitraukė scabsus, stengėsi pagimdyti musztynes ant ulyczių, idant milicija butų pakwiesta, bet tas nepasisekė. Daugumas sztraikierių gawo darbą kitose dirbtuwėse. Partraukti scabsai pasirodo nepratę prie darbo. Bergo kompanija dabar teiposgi iszsitarė, kad geidžia taikytiesi su unija. Sztraike ima dalywumą ir 12 lietuwių. Meldžiame tautiečių, idant pirkdami skrybėles, pirktu tik tokias, ant kurių yra ženklas "Union Lebel", kuris yra kairėje pusėj widuryj skrybėlės po szikszneles.

J. Zoromskis.

ISZ Lietuwiszku dirwu.

Kibkime prie biznių!

Matome sziądien, kaip kitos tautos per biznius augsztai pasikėlė ir twirtai laikosi, o musų broliai nieko ne moka, kaip wien dirbti prie swetimtauczių bosų kaip wergai. Apart karczemų demoralizuojanczių musų brolius, kelių buczernių ir grocernių ne ką rastume terp lietuwių. Nežinia, kodėl lietuwiai wien prie to griebiasi, o kitas prekystos dalis apleidžia, nieko kito ne bando, bet wiens kitam stengiasi už akių užbėgti, sawamjam užkenkti, o per tai ir patys į duobę įpuola, o isz sawitarpinio musų pawydėjimo ir nerangumo wien swetimtauczіai naudojasi, lietuwiai lobį jiems krauja wiską pirkdami. Man rodosi, ne butu be naudos sukwiesti wisų musų biznierių kongresą, ant kurio susiwažiawę lietuwiszki biznieriai ir kiti geidžianti pakėlimo musų biznių apkalbėtų, kaip galima pakelti biznius; ant tokio susiwažiawimo wiens kitam gerą rodą duotų. Gal ant tokio susiwažiawimo, geriaus terp sawęs susipažinę, sutwertu wieną lietuwiszką biznierių ryszį ir sudėję po kiek pinįgų, uždėtu didesnį biznį kokiame nors mieste, kur daugiaus lietuwių gywena, kur ne wienas lietuwys rastu sau wietą ir uždarbį geresnį negu wergaujant pas swetimtauczius ir wisi wietiniai ir tolymesni lietuwiai rastų už tokią prekę geresnius taworus negu perkant pas žydus, kurie wisaip stengiasi musų brolius nusukti. Prie tokio biznio, man rodosi, priderėtu wisiems szwiesuoliams prisidėti. Pagal mano nuomonę, wieta ant to butų geriausia Philadelphioj ir jeigu prie to daugiaus lietuwių prisidėtu, galima but parengti tokį biznį, kuris wisų lietuwių reikalus užganėdintų. Kaip ant to užmanymo žiuri musų laikraszczіai? Meldžiame jų gerai perkratyti szitą dalyką. Man rodosi, tas ne tik uždėtojams, bet wisiems lietuwiams atgabentų ne mažą naudą.

S. Makauckas.

Isz Brooklyno, N. Y.

22 d. spalių buwo atlosztas czia teatras; duota buwo drama "Genowaitė". Nors patsai weikalas ne turi didelės wertės, bet aktoriai sawo roles atliko teip gerai, kad geriaus nuo ne profesijonaliszkų loszikų ir reikalauti ne galima; tuli loszikai parodė tikrą sawo aktoriszką talentą. Žmonių susirinko pusėtinas burelis, tik ne gerai, kad ne wisi gražiai užsilaikė, kaip kiti, rėkaudami, stabdė loszimą, praszant nustoti—neklausė; kiti skrybėlių ne nusiėmė, mat laiko jas už didelį galwos papuoszimą. Isz pelno nuo teatro $2 paskyrėme ant Paryžiaus parodos reikalų. Pinįgai nusiųsti į "Lietuvos" redakciją.

J. N. Daugmatys.

Reikaluose kankytinių už lietuwystę.

Ant sudawadyjimo Paryžiaus parodos reikalų likosi iszrinktas tam mieriui komitetas. Mums rodosi, kad ant rinkimo aukų ant szelpimo nukentėjusių už lietuwystę priderėtų teiposgi iszrinkti atsakantį komitetą, kurisai prižiurėtu tas aukas ir jas siųstų, kur reikia. Kitaip juk nė jokio parėdko ne bus. Nežinia nė kiek pinįgų ant to mierio surinkta, nieks nežino, ar tie pinįgai pateks suszelpimo reikalaujantiems. Laikas, rodosi, perstatyti kandidatus į komitetą. Kaip ant to kiti žiuri? Toks jau komitetas turėtu susitwerti ir Europoj, bet kad ten darbą turi westi paslaptyj nuo waldžių, tai, kad jos ne galėtu žinoti, kas yra sanariais komiteto, apie juos galėtu žinoti wien sanariai Amerikos komiteto, į kurį reiktu rinkti tikrai isztikimas ypatas, ant kurių galima but pasitikėti, kad jie nė jokiame atsitikime, nė isz piktumo, nė per neapsižiurėjimą ir neatsargumą neiszduos sanarių europeiszko komiteto, jeigu toks bus Maskolijoj.

J. N. Daugmatys.

Isz Westvilles, Ill.

30 d. spalių wietinėj lietuwiszkoj bažnyczioj atsibuwo szliubas Jono Jasewyczіaus su Ona Dailidžiute. Laike szliubo su sawo giedoriais giedojo buwęs musų wargamistra p. A. Apanaitis. Giesmės buwo gražios, giedoriai giedojo daillai, isz ko wisi susirinkę bažnyczioj džiaugėsi. Kaip tai but gražu, jeigu wisada tokias giesmes bažnyczioj galėtume girdėti. Westuwės atsibuwo gražiai, be jokių waidų, nors jose dalywawo beweik wien teip kunigo wadinami bediewiai.

Swetys.

Isz Mahanoy City, Pa.

Kaip wisur, teip ir czia mes pasidalinę į diewuoczius ir szliuptarnius ir ėdamės terp sawęs. Yra czia gana jaunų wyriszkių ir merginų ne gražiai besielgianczių: ne gana ką wyriszkiai nusilaka saliunuose, bet su jais welkiojasi ir tulos merginos ir teip nusilaka ir elgiasi teip bjauriai, kad wisoms lietuwiszkoms moterims gerą garbę gadina. Tėwai ne tik už tai ne bara, bet dar juokiasi ir kiekwieną wyriszkį besilinksminantį su jų dukterims žentu wadina. Pasakyk tokiems tėwams arba jaunimui apie reikalą apsiszwietimo, apie reikalingumą mokslo, tai tuoj gauni wardą bediewo arba szliuptarnio. Koks gi jų diewotumas? Juom giriasi wien liežuwiu ir lankymu sykį ant sanwaitės bažnyczios ir tai ne wisada, bet darbais ir pasielgimais tuli musų diewuoczіai ne kiek augszczіaus už galwijus pakilę. Argi isztikro Diewo bausmė mus pasiekė, jeigu teip mažai gero ir pagyrimo werto terp mus gali patikti? Kur gi mes nužengsime tais keliais kaip iki sziol waikszczіodami?

Musų lietuwiszkas klebonas nesigailі gerų pamokinimų, bet jo pamokslai, kaip žirniai berti ant sienos atszoka nuo musų brolių wadinanczių sawę diewuoczіais ir ne užkenczianczių kitaip besielgianczių, tokius bediewiais ir szliuptarniais prawardžiuojanczių. Ant prikalbinėjimo musų klebono likosi parengtas knįgynėlis, bet kas isz to, jeigu tie atžagari diewuoczіai labiaus bijosi galinczios apszwiesti protą knįgas negu szėtonas szwęsto wandens. Ateis gal laikas, kad jie net wisus kunįgus besistengianczius apszwiesti ir pakelti doriszkai žmonis priskirs prie bediewių ir szliuptarnių, o diewuoczіais liks wien niekesniejie, kurie isz bažnyczių daro wien sawo asabiszką biznį. Neseniai musų klebonas, kun. Pautienius, kalbėjo apie ateinanczius rinkimus, aiszkino, kad lietuwiai norinti sulaukti geresnės ateitės ne priwalo duoti sawo balsų nė už demokratus, nė už republikonus, kadangi abidwi yra kapitalistų partijoms, bet priwalo balsuoti wien už darbinįkų kandidatus; balsuodami už kapitalistų tarnus mes kapitalistams palengwinsime wisiszką pawergimą darbinįkų. Liepė neklausyti saliunįkų, kurie wisaip žmonėms įkalba, kad laikytusi kapitalistų, nuo kurių gauna pinįgus, o kiti ir wietas urėduose. Bet ar jo žodžius suprato musų atžagari diewuoczіai? Galima geisti, kad musų klebonui pasisektu nors kiek pataisyti tuos musų brolius, kad jam pasisektu nors kiek pataisyi jų atžagarias nuomones.

Darbinįkas.

Paryžiaus parodos reikaluose.

Kaucija Paryžiaus parodos kasieriaus, kaip reikia sutaisyta; "Vienybėj" buwo klaida; priežastis paduosiu wėliaus.

Kun. J. Žilinskas.

Atsakymas Bostono lietuwiams.

Nr. 42 "Lietuvos" patilpo Atsiliepimas Bostono lietuwių. Skaitydami tą atsiliepimą mes, Waterburio lietuwiai nusistebėjome, kadangi Bostono lietuwiai priesz musų apkaltinimus teisinasi, o Waterburio lietuwiai ne tik nieko į "Kataliką" neraszė, bet nieko nė nežinojo apie kokį nors straipsnį musų warde barantį Bostono lietuwius. Pas mus, kaip ir Bostone "Kataliką" mažai kas laiko, rodosi, ateina jo į musų miestą tik du exzemplioriai. Mes galime Bostono lietuwiams tik tiek atsakyti: į "Kataliką" straipsnių apginanczių kun. Saurusaitį mes nė jokių neraszėme, jeigu gi pasirodė straipsnis apginantis jo garbę, tai galėjo tik but paties kun. Saurusaiczio raszytas, nes ant to yra faktai, kad musų klebonas papratęs, užsidengęs pats dangeziu sawo tarnų, raszyti straipsnius apginanczius sawo garbę, kuriuos paskui siuntinėja į wisokius, kur numano, kad patilps, laikraszczius. Tas buwo daroma per "Rytą", "Garsą", "Bažnyczios Tarną", o gal ir per kitus. Ant apgynimo sawo garbės juk jis nesidrowi net dirbti katalikiszkam tekėjimui jam pacziam wien žinomus dogmatus ir prisakymus, kuriuos norėtu pritaikyti ir ant apgynimo sawo kompanijonų. Mes ne turime už ką peikti Bostono lietuwių, kadangi jie kowoja už teisybę, už sawo bažnyczią, stengiasi suwaldyti sawo skriaudėją, kurį bando wisaip ginti kn. Saurusaitis; mes Bostono lietuwiams užtai galime iszreikszti pritarimą ir sąjausmą, o ne peikti. Jeigu butume raszę, tai ne nupeikimus, bet wisai prieszingus straipsnius. Waterburio lietuwiai ir kowoja priesz pancziotojus ir skriaudėjus. Ir pas mus parapijos reikaluose wiena tik maiszatis, nėra nė jokio dawado ir teisingos rėdos. Pirmiaus czia buwęs kunigas wisas wiltis ir iszganymą žmonių rėmė ant farmų, pieno, wisztų ir tt., dabartinis gi wisas spėkas deda į spaustuwę, ant palaikymo laikraszczio apgynimui sawo ir sawo draugų asabiszkų reikalų, o per tai ir skolos ant bažnyczios neina mažyn, bet yra wisai prieszingai.

Damijonaitis.

Paaiszkinimas sanariams Szw. Antano Draugystės Philadelphioj, Pa.

Draugystė Szw. Antano, ant sawo czwertmetinio susirinkimo buwusio 10 d. spalių, nutarė: iszjieszkoti ir per sudą nubausti raszėją korespondencijos patilpusios nr. 39 "Lietuvos", kuris dryso įžeisti musų draugystę, arba, geriaus sakant, jos komitetą. Klausymas tas buwo teip gražiai perkratinėtas, kad gal pats komitetas nežino, kas ir kaip jį pažemino. Mieli broliai! Mes per 8 metus stengėmės didinti draugystės turtą ir tai neturime daugiaus kaip po $15 ant sanario, o sanarių ne truksta, yra ir gana serganczių. Jeigu mes sunaudosime pinįgus ant prowų su korespondentais, tai ant suszelpimo serganczių reiks sanariams isz kiszeniaus sudėti, o geidžiantis prowų komitetas juk nė cento isz sawo kiszeniaus daugiaus nepridės tik tiek kaip ir wisi kiti sanariai. Mėtydami pinįgus ant nereikalingų prowų, juk mes patys mindžiojame draugystės konstituciją. Ant 12 pusl. 2 skyriuije konstitucijos yra pasakyta, kad draugystės turtas ne gali but ant ko kito sunaudotas kaip wien ant broliszkos paszelpos sanariams, o musų komitetas nutarė mėtyti pinįgus ant prowų su laikraszczių korespondentais. Koks gi yra pažeminimas musų draugystės korespondencijoj nr. 39 "Lietuvos"? Korespondentas sako, kad 17 d. rugsėjo atsibuwo musų draugystės susirinkimas ne garsintas bažnyczioj, o juos wisada pagarsindawo. Toliaus korespondentas sako, kad susirinko beweik wieni Ant. Jocio sėbrai — tas ir yra tiesa: jeigu butų buwę kitaip, tai juk ne butų drysę iszduoti Jociui paliudyjimo ant mokintojaus. Ant susirinkimo buwo juk tik 25 sanariai, o ir isz tų 12 buwo priesz Jocį ir tie reikalawo, kad kiausymas iszdawimo Jociui paliudyjimo butų atiduotas ant apswarstymo wisuomenės. Taigi 13 sanarių iszdawė paliudyjimą neturėdami ant to nė jokios tiesos. Jus gal pasakysite, kad pagal konstituciją 7 sanariai galėjo tą padaryti? Tas ne tiesa. 7 sanariai gali atlikti draugystės reikalus, paliudyjimas iszduotas Jociui buwo jau ne draugystės, bet politikos reikalas, tokio atlikti 13 sanarių neturėjo tiesos, kadangi draugystė turi per 100 sanarių; tai kodėl nepaklausėt, ar likusiejie 90 sanarių sutinka ant jusų nutarimo? Jusų protegawimas Jocio ir iszdawimas jam paliudyjimo juk kuo aiszkiausiai parodo, kad jus ėsate jo sėbrais ir užtarėjais. Ar gi ne teip? Ant to wien ir remiasi wisas jusų piktumas priesz korespondentą, su kuriuom draugystės kasztais norite prowas pradėti. Korespondentas sako, kad minėtas musų draugystės susirinkimas waisių ne iszdawė, paliudyjimo Jociui ne iszdawė. Czia tai jau grynas korespondento melas, kadangi musų darbsztus komitetas, wisuomenės, nė kitų sanarių nesiklausęs, iszdawė Jociui paliudyjimą ant mokintojaus. Kaslink permainymo komiteto, tai korespondentas turėjo tiesą raszyti, kadangi despotiszkas waldymas dabartinio wisiems jau įgriso; kaip tik ant pilno susirinkimo apswarstys, be abejonės dabartinis komitetas bus praszalintas. Komitetas iszduodamas paliudyjimą Jociui be pritarimo sanarių, apie kurį net swetimtaucziai žino, kad jis yra niekszas, pažemino wisą draugystę, kadangi wisi numano, kad geras už niekszą neužstos. 15 d. spalių, perskaiczius sėkretoriui protokolą, nieks jo ne patwirtino, nieks jo ne priėmė, kadangi jis buwo nepilnas; užklaustas sekretoriaus atsakė, kad wisų niekų nereikia į protokolą talpinti. Taigi mat sekretorius tik tą į protokolą įtraukia, kas jam patinka, o ne tą, kas reikia, reikalawimus sanarių už nieką laiko! Kada susirinkę pareikalawo isz naujo perkratyti klausymą dawimo Jociui paliudyjimo, prezidentas reikalawimą atmetė ir pabaigta, o szale prezidento sėdintis wienas isz trustisų koliojo wisus, kas tik priesz Jocį atsiliepė, o prezidentas wieną sanarį užtai pagazdino net kalėjimu. Kada tuli draugystės sanariai iszsitarė, kad jeigu komitetas iszdawė Jociui paliudyjimą ant mokintojaus, tai tegul iszduoda ir kitiems geresniems negu Jocis kandidatams iszlaikiusiems egzaminus, tai prezidentas tiems liepė drauge su kandidatais pasikarti. Ar gi czia ne despotizmas? Juk ir ir caras liepia karti wisus, kurie jo bjaurius darbus nupeikia, kurie stoja už teisybę. Kada wienas isz sanarių atsineszė swarbų laiszką draugystės reikaluose, tai prezidentas ne norėjo daleisti jį skaityti, bet susirinkę priwertė iszklausyti. Isz to laiszko pasirodė, kad komitetas nori skysti korespondentą į sudą be žinios ir pritarimo draugystės sanarių. O kad ant prowos reikia pinįgų, tai gal ir juos butų sėmę isz draugystės kasos teiposgi be sanarių pritarimo? Ant pertikrinimo wisi trys komiteto wirszinįkai pradėjo aiszkinti, juk korespondentas baisiai draugystę pažemino. Dalis sanarių tam patikėjo ir pritarė, tik nežinia su kokia misle ir nežinia kiek buwo pritarianczių skundimui korespondento, o kiek prieszingų. Likosi nutarta wien apie Jocį daugiaus nekalbėti, tik nežinia, ar atims nuo jo ir pirmiaus iszduotą rekomendaciją. Apart to, su pritarimu 20 balsų, nutarė skysti korespondentą. Bet kad draugystė turi per 100 sanarių, tai kur pritarimas kitų 80 sanarių? Taigi tas nesutinka su konstitucija. Mes negalime sutikti atidaryti sawo kiszenių ant prowų komiteto sanariams. Apart to, dar turime pridurti, kad ir kaslink suwartojimo draugystės pinįgų komitetas teiposgi despotiszkai elgiasi. Rodosi buwo du pagrabai, bet kada, kiek ir kam iszmokėta, to nieks nežino; gal likosi ir numirusių szeimynos, apie kurias mes priwalumo rupintiesi? Apie tai komiteto priderystė apreikszti ant mitingo, bet musiszkis to nedaro. Jeigu, mieli broliai, su atyda perkratysite czia parodytus faktus, tai pats pamatysite, kad mums ne reikia werštiesi į prowas su korespondentais, bet greicziaus priderėtu pasirupinti apie rinkimą geresnių komiteto sanarių, o tąsyk ir waidai draugystėj isznyks.

Draugystės Sanariai.

Isz wisur.

‖ Anglių kastynėse Walijoj užgimė dideli sztraikai, kuriuose ima dalywumą 25000 darbinįkų.

‖ Nežinomi sztukoriai nudaužė nosis paminklų stowinczių priesz ciecoriaus rumą Potsdame, netoli Berlyno.

Montral, Canada. Sudegė czia hotelis Webster House; ugnyje prażuwo 3 žmonės, wiena žmogysta apdegė mirtinai, o 6 nors sunkiai, bet ne mirtinai.

‖ Sheffielde, Anglijoj, plieno dirbtuwėse Southern & Richardson atsitiko baisi expliozija, kurios 4 darbinįkai likosi užmuszti, o 20 sunkiai sužeisti.

‖ 3 d. lapkriczio Anglijos pakrantėse siautė baisios wėtros, kurios ne mažai blėdies ir nelaimių pridirbo. Kadangi daugumas telegrafų dratų wėtros nutraukyti, tai dar nežinia, nė kiek laiwų susidaužė, nė kiek žmonių prigėrė.

‖ Rostowe ant upės Dono siautė 1 dieną spalių baisus gaisrai, kurisai pridirbo blėdies ant 2 milijonų rublių. Iszdegė 10 didelių krautuwių ir daugybė waisių pardawinyczių. Sudegė ir wienas waisių prekėjas.

‖ Netoli Antwerpeno, Belgijoj, ant upės Sheldos sugriuwo tiltas ir tuojaus po tam ant tilto užbėgo trukis ir įpuolė į upę. Prie to 20 žmonių likosi užmusztų arba prigėrė. Iki sziol isz upės isztraukė 10 negywėlių.

‖ Prieszais miestą Thouars, 20 mylių nuo Parthenay, Prancuzijoj, susimuszė du geležinkelio trukiai. Prie to du žmonės likosi užmuszti ir 10 sunkiai sužeisti; terp paskutinių yra parlamento pasiuntinys Cuneo Dornando, kuriam trukio ratai nupjowė abidwi kojas.

‖ Szweicarijoj didesniuose miestuose waikai lankanti mokyklas ne tik nieko už mokslą ne reikalauja mokėti, bet gauna dykai: plunksnas, popierą, knįgas, o neturtingų tėwų waikai gauna sziltus pietus ir wakarienę. Prancuzijoj tuluose walszcziuose, apart to wisko, walszcziai sawo kasztais žiemos laike waikus neturinczius tinkanczių drabužių ir aprėdo.

‖ Maskoliszkas kariszkas laiwas "Alexis" paskandino medžiojantį prie maskoliszkų krantų ant jurių szunų japoniszką laiwą, ant kurio buwo 21 žmogus. Japoniecziai mat medžiojo wandenyse prigulincziuose Maskolijai, pamatę besiartinantį maskoliszką kariszką laiwą, stengėsi pabėgti, bet kanuolių szuwiai greitai laiwelį paskandino. Isz skęstanczių žmonių tik 3 jurinįkus isztraukė, kiti gi wisi prigėrė.

‖ Maskwoje likosi suaresztuotas žydas daktaras Szatunowski už teip bjaurų nusidėjimą, kad nesinori ne tikėti, kad žmogus ir tai dar daktaras, galėtu teip daryti. Szitas netikęs žydas, ant padauginimo ligonių, kuriuos galėtu lupti, tyczia skiepyjo jauniems waikinams ir merginoms turtingesnių tėwų sifiliso sėklas (bjauriosios ligos). Reikia tikėti, kad sudas nubaus netikusį žydą be jokio pasigailėjimo. kadangi jis pasigailėjimo ne wertas.

‖ Skaitlius iszleidžiamų kas metą naujų knįgų Italijoj, nors gywentojų skaitlius didinasi, eina wis mažyn. 1885 Italijoj iszleido isz wiso 11034 knįgas, 1895m. naujų knįgų pasirodė jau tik 9437 ir tasai skaitlius kas metą nors ne per daug žymiai, bet wis mažinasi. Pagal įturį žymiausiai pasimažino skaitlius knįgų tikėjimiszko įturio, pasakų, istoriszkų ir geografiszkų knįgų. Eilių ir mediciniszkų knįgų skaitlius pasiliko tas pats. Pasidaugino gi wien skaitlius ekonomiszkų ir socijaliszkų mokslų knįgų. Nors ne teip žymiai, bet mažinasi kas metą skaitlius naujai iszleidžiamų knįgų teiposgi Prancuzijoj ir kituose katalikiszkuose krasztuose;

užtai iszėmus Anglijos ir Suwienytų Wieszpatyszczių Amerikos, wisuose protestoniszkuose kraszturose skaitlius naujai iszleidžiamų knigų dauginasi. Szįdien, terp wiso swieto wieszpatyszczių kaslink naujų knigų Wokietija užima pirmą wietą.

Terp Prancuzijos ir Wokietijos prasidėjo tarybos kaslink sujungimo Paryžiaus ir Berlino telefonu. Nors tarybos dar ne pabaigtos, bet prancuzai sawo pusėj pradėjo jau dirbti telefono linija, kuri iki wokiszkam rubežiui turės 330 kyliometrų (beweik tiek jau wiorstų) ilgio ir kaszt. 350000 frankų. Wokietijoj teiposgi neužilgio prasidės darbai ir iki naujų metų jie bus pabaigti. Taigi, prasidedant naujiems metams, Paryžius galės per telefoną susikalbėti su Berlino wokiecziais.

Wisi laiko Ameriką už milijonierių krasztą, kur yra didžiausi didžturcziai. Teisybė, yra Amerikoj pralobėliai, kurių turtai skaitosi szimtais milijonų doliarų, bet nė wienas isz jų negali lyginties su didžturcziu pietinės Afrikos, wokiecziu Alfredu Beit. Jis atkako 24 m. atgal be pinigų į Cape Town, pradėjo prekiauti deimantais ir per tą trumpą laiką surinko neiszpasakytus turtus, kokiais ant wiso swieto nė wienas kitas žmogus ne gali pasigirti. Dabar Beito turtus skaito ant 1 milijardo doliarų, taigi tiek, kiek Prancuzija po nepasekmingai karei 1871 m. užmokėjo Wokietijai.

Prancuziszkos kilmės kanadiecziai katalikai iszsiuntė į Rymą skundą ant sawo kunigų. Mat prancuziszkos kilmės kanadiecziai, nors noriai mokinasi angliszkos kalbos, bet lygiai geidžia mokytiesi ir prancuziszkos ir namieje ir bažnyczioj norėtu girdėti wien prancuziszką kalbą. Jie reikalauja, idant wisos parapijinės mokslainės butų grynai prancuziszkos. Tuom tarpu daugumas katalikiszkų kunigų tam ne prilankus. Ant to tai ir skundžiasi į Rymą kanadiecziai, meldžia augsztesnės bažnyczios waldzios, idant prisakytu kunigams neskriausti prancuziszko gaiwalo, kadangi, apart airių, angliszkai kalbanczių katalikų nėra, o prancuzų yra su wirszum pusantro milijono. Taigi mat wisur duodasi girdėt pasiskundimai silpnų ant pasielgimo katalikiszkų kunigų, ne tik mes lietuwiai patinkame jų neprilankumą ant kelio tautiszko pasikėlimo. Ant kunigų despotizmo skundėsi buwusios iszpaniszkos waldybos Amerikoj, dėl to despotizmo kunigijos susidėjusios su iszpaniszkais urėdnikais tos waldybos pasikėlė pradžioj szio amžiaus ir iszsiliuosawo wisai. Katalikiszki zokonikai pagimdė pasikėlimą filipinieczių. Smarkiausiais platintojais ir palaikintojais lenkystės Lietuwoj buwo ir ant nelaimės dar su mužu iszėmimu ir dabar yra katalikiszki kunigai. Jug ir Lenkijoj net dabar augsztesnėji katalikiszka dwasiszkija priguli prie szalinikų ir padėtojų maskoliszkų waldžių.

NAUJI IŠZRADIMAI.

Wokietijoj, mieste Malstart, ant upės Saaros, wandens traukimo įtaisose, ant kuro prie masznų pradėjo wartoti wandenį, arba teisingiaus sakant anglinį dumblą su wandeniu, kas iszpuola daug pigiaus, negu kurimas su anglimis.

17 metų ukinijko sunus Mitreikin, kurio tėwai gywena Peterburge, iszrado bicyklį bet ne važinėjimui keliais, tik lakiojimui ant oro kaip paukszcziai. Waikinas pasiulė sawo iszradimą maskoliszkai karės ministerijai, kuri iszrinko augsztų oficierų ir inžinierių komisiją ant iszbandymo mineto iszradimo.

Dras Tuttle iszrado naują explioduojanczią medegą, kurią Thoritu praminė. Nauja medega turi daug didesnę ardanczią pajiegą negu dinamitas ir melinitas, o kas swarbiausia, kad ji nuo susitrenkimo pati ne explioduoja, ...ėl ją galma wartoti ir pri kulkų paprastų kanuolių, ant ko dinamitas ne tinka, kadangi jis kanuolės wamzdyj prie szuwio explioduoja. Bandawones darė New Yorke ir jos buwo su wisu pasekmingos.

Mieste Munderkingen, Badene, Wokietijoj, gywenantis Karolius Rapp iszrado naują paraką, kurisai prie szowimo ne tik neiszduoda dumų, liepsnos, bet ir nė jokio balso. Isz kokių sudėtinių yra tas naujas parakas, tą iszradėjas laiko paslaptyj nuo paszalinių, kadangi nori sawo iszradimą parduoti Wokietijos kareiwiszkoms waldžioms. Tirinėjimu wertės to naujo bebalsio parako užsiima dabar specijaliszka Wokietijos kariszkų wadžių iszrinkta komisija.

Louis Kromm isz Baltimorės iszrado nauja orlaiwį, kuris galėsęs lėkti nors priesz smarkų wėją, ko iki sziol iszrasti wisgi padaryti negal: palekia jie priesz widutinį wėją, bet didesnio ne gali pergalėti, tokius orlaiwius wėjas nustumia ne ten, kur jie lėkti nori. Su Krommo iszrastu orlaiwiu gruodžio mėnesyj bus atliktos bandawonės. Susitwėrė jau kompanija su 100000 dol., kuri užsiims dirbimu szitų orlaiwių. Bandawonės parodys, ar tas naujas orlaiwys iszpildys iszradėjo wiltis.

Angliszki kasdieniniai laikraszcziai garsina, buk atkakęs dabar į Londoną maskoliszkas elektrotechnikas Petras Tiens iszrado prietaisą, su kurios pagelba spangi galėsę gerai matyti, jeigu dar negeriaus už matanczius ir tai ne su akių pagelba, bet tiesiog smegenims. Wienas reporteris, kurisai atsilankė pas Tiensą, raszo, kad iszradėjas tamsiame kambaryj užriszo jam akis teip, kad nė mažiausio szwiesos spindulio matyti ne galėjo, bet ant raiszczio uždėjus aną žingeidžią prietaisą, matė wiską teip gerai kaip ir dieną. Bandawonės su naregiais buwo teiposgi pasekmingos: ir tie nesuklydo nė sykį, bet pawadino kiekwieną daiktą, kokį jiems parodė. Ar teisingi wienok laikraszczių garsinimai, sunkų apie tai pasakyti. Kol tikri mokslincziai apie tą iszradimą specijaliszkuose laikraszcziuose nieko ne garsina, apie teisingumą reporterių praneszimų reikia abejoti, kadangi tiems ponams ne wisada rupi teisybė.

Wietines Žinios.

Chicagoj susitwėrė lietuwiszka-liuteroniszka Draugystė. Uždėtojai draugystės nori prie jos patraukti Chicagoj gywenanczius lietuwius liuteronus, sutwerti grynai lietuwiszką liuteroniszką parapiją. Kaip sako, yra czia apie 300 liuteronų. Minėta draugystė likosi jau inkorporuota.

— Pereitą sanwaitę ant W. Lake st. po nr. 139—141 atsitiko baisi nelaimė. Mat minėti muriniai namai sugriuwo ir užbėrė ne mažai žmonių, pagadino ir kaiminystoj stowinczias triobas. Prie to likosi užmusztos 5 žmogystos ir beweik tiek jau likosi sužeistų. Nuo ko minėti namai sugriuwo, tikrai nežinia, mena, kad nuo expliozijos kelnorėse; stowinti ant ulyczios matė, kad jie sugriuwo umai, sienos ant sėk parwirto.

— Sz. Stanislowo Kostkos lenkiszka Rymo katalikiszka bažnyczia, kuri buwo skolose paskendusi, sziose dienose wėl užtraukė naują skolą $80,000,00 isz Equitable Trust Co. Nežinia, kur tie pinigai dingsta tose lenkiszkose bažnycziose? Juo žmonės daugiau ant jų moka, juo jos gilyn į skolas lenda. Teip yra ir su Krawczuno bažnyczia: kiek joje plytų, tiek dolerių bankai kalta, o ką parapijonai per eilės metų dėjo, nežinia ant ko tie pinigai nuėjo.

— Detektywai stacijos prie Maxwell ulyczios suaresztawo szituos chiniecziu turinczius Chicagoj skalbinyczias: Hip Lee, po nr. 557 S. Halsted ul.; Wing Lee, po nr. 1187 W. 15 st.; Same Lee, po 513 S. Halsted ul.; Ye Kee po nr. 518 S. Halsted; Loy Kee po nr. 506 S. Jefferson st.; Lan Sing po nr. 457 S. Jefferson st. ir Sam Lee po nr. 783 W. 12 st. Wisus tuos bjaurius kasuoczius apkaltina, kad jie, prisiwilioję mažas 13, 12 ir 14 metų mergaites, su joms atlikdawo bjaurų darbą. Nėra abejonės, kad jeigu jų kaltė pasirodys, bus jie pridrancziai nubausti.

Nuo Dr-tės S. Daukanto, Chicagoje, Ill.

Nedėlioj, 5 d. lapkriczio, Dr-tė S. Daukanto apwaikszcziojo Chicagoje 106 metinę szwentę garbingo Lietuwos istoriko Simano Daukanto. Apwaikszcziojimas nusidawė teip puikiai, kad geriau negalima geisti. Kadangi diena buwo szilta ir graži, saulė szwietė, susirinko lietuwiai isz wisų miesto dalių. Apwaikszcziojimas prasidėjo 2½ wal. po pietų. 7 lietuwiszkos draugystės: S. Daukanto, D. L. K. Gedimino, Lietuwos Sunų, Liuosybės, Teisybės Mylėtojų, Apweizdos Diewo ir Dowydo Karaliaus, su tautiszkais ženklais, tautiszkomis ir amerikoniszkomis wėlawomis, muzikomis ėjo lietuwių apgywentomis gatwėmis į salę. Dekliamatorkos važiawo drauge su marszuojanczias dwiejose karietose laikydamos ant rankų kwietkomis papuosztus paweikslus Daukanto, Gedimino ir Vitauto. Suėjus į salę, paweikslai ir wėlawos tapo iszstatyti ant scenos, wirszui scenos buwo iszkabinta plati drobė su dideliu paraszu: TEGUL GYVUOJA LIETUVA. Žmonių prisikimszo pilnutėlė salė, kurie užėmė wisas sėdynes ir galeriją. Wisi užsilaikė gražiai, ramiai ir su noru klausė kalbų, dekliamacijų ir dainų. Pirmiausiai dainininkės su dainininkais dainawo "Wilija musų motina upėlių", prie ko akompanijawo ant piano ponia Abraitienė. Įžengtinę kalbą turėjo A. Olszewskis, "Lietuvos" iszleistojas, kuris apreiszkė apwaikszcziojimo siekį, apsakė pawirszutiniai S. Daukanto gywenimą ir užprasze paskesnių kalbėtojų placziau iszaiszkinti nuopelnus S. Daukanto. Toliau wėl buwo dainuota: "Gana lietuwiai jau mums miegoti". Antras kalbėtojas M. Waranka, pasiremdamas ant darbsztumo ir tėwyniszkumo S. Daukanto, ragino lietuwius prie wienybės, prie pamylėjimo lietuwystės ir padawė užmanymą parengti lietuwiszką tautiszką mokslainę, idant gentkartę patraukti prie tėwyniszkumo. Potam dekliamawo Jonas Bagdžiunas "Op, op — kas ten"? Treczias kalbėtojas St. Kodis skaitė apie tėwyniszkumą (skaitymą szitą mes patalpinsimo "Lietuvoj"). Potam dekliamawo B. Olszewskienė: "Lietuva tu brangi žėmė senų boczių musų". Ketwirtas kalbėtojas kun. Serwetka (Kunigas Krawczunas gazdino užkeikimu tuos, kurie ims dalywumą szitame apwaikszcziojime, apszaukdamas jį bediewiszku. Kad czia bediewystės ne buwo, parodo dalywawimas kun. Serwetkos, kuris, turbut, geriaus apie bediewystę ir diewuotumą iszmano negu Krawczunas) prabaszczius lietuwiszkos parapijos Springvalley, Ill.: ragino lietuwius prie wienybės ir tautystės, nupeikė lenkbernius, ragino Chicagieczius prie įkurimo tikrai lietuwiszkos mokslainės, jeigu nori pasikelti ir ant galo prie meilės Diewo ir pildymo katalikiszkos religijos, nupeikdamas lenkų neprigulminigas parapijas. Toliau dekliamawo pana Jadwyga Kanapeckaitė": "Oi girdžiu kaip užia prieszas lietuwystės". Penktas kalbėtojas F. Masionis, apsakydamas nuopelnus S. Daukanto, ragino lietuwius sekti jo pėdoms ir dirbti ant lietuwystės teip kaip aus dirbo. Potam choras dainawo: "Kur banguoja Nemunėlis". Szesztas kalbėtojas, adwokatas F. P. Bradchulis iszrodė wertę mokslo ir ragino prie apsiszwietimo, o apszwietimas atgaiwins lietuwystę ir pergalės jos stabdytojus. Potam dekliamawo pana Marijona Sereikaitė: "Betgi, betgi prigywenot". Septintas kalbėtojas P. J. Jonaitis iszrodė szunybes tulų dwasiszkų wadowų kaip antai Chicaginės, kurį lietuwiai nuskurusį, neturintį wietos priglaudė pas awę, atidawė į jo rankas sawo centus, supirktas bažnyczios propertes, o szįdien jis sawo geradėjus keikia, kenkia ant kiekwieno žingsnio lietuwystei, pasinaudodamas isz ambonos, spawiednyczios ir sawo melagingais rasztais "Katalike" pjudo brolius priesz brolius.

Toliau dainawo pana J. Kanapeckaitė prie fortepiano "Žemaiczių czion krasztas". Asztuntas kalbėtojas, Aleks. Wienbiskis, kasierius ir sudžia miesto Springvalės, pagyrė Chicagos lietuwius už tautiszkus darbus ir ragino nenuilsti ir laikytis wienybės, o Lietuwa atgis. Potam daina: "Ilgiausius metus". Dewintas kalbėtojas Aleks Bijanskis nurodė, kad kas met turime daugiau žmonių suprantanczių tautiszkumą ir matome, kaip lietuwystė kyla, nepaisant ant jos prieszų, kurie po ploszcziumi tikėjimo kasa jai duobę. Deszimtas kalbėtojas p. Antanas Steponawiczia nurodė, kad lietuwiai yra seniausia ir buwusi kitą kart twirczіausia ir gabiausia tauta, kuri pakėlė silpną Lenkiją suteikdama jai garsius rasztinikus poetus, ir tt. o Lenkija už tą Lietuwai piktu atsimoka: jei gu ką gero Lenkijai padarė lietuwys, tai lenkai jį apkrikszty jo ant lenko, sakydami: "to nasz, polak"; bet jei ką blogo padarė koks sulenkėjęs bajoras, tada lenkai rėkia: "to litwin psia krew". Jis teiposgi placziai aiszkino gerus darbus S. Daukanto ir pasakė, kad Daukantas buwo wienas isz tų, kurs nesigailėjo nė skatiko, nė laiko, nė sweikatos dirbdamas ant lietuwių labo; jis priwertė wyskupą Wolonczauską prie raszymo lietuwiszkų knigelių, iszmokino jį wokiszkos kalbos, o ant galo nuo paties wyskupo tapo panie kintu ir ant senatwės iszwarytu isz jo namų. Už tai sakė, Daukantas daugiau mums padarė gero negu wisi lietuwiszki kunigai ir wyskupai ir užtai jis turi pas mus augszcziau stowėti už wyskupus ir už patį popiežių. Ant galo wisas choras, fortepijonas ir muzika rėžė lietuwiszką marszą: "Tegul girios szlamszczia" ir ant to apwaikszcziojimas pasibaigė, o prasidėjo draugystės balius, kurs traukė-si iki 2 wal. nakties. Kaip seniai lietuwiai Chicagoje gywena, dar pirmą teip iszkilmingą tautiszką szwentę turėjo ir pirmu syk tiek daug lietuwių susirinko. Dr-tė S. Daukanto isztaria szirdingiausią acziu wisoms lietuwiszkoms Draugystėms, kurios apwaikszcziojime ėmė dalywumą, dainininkėms, dainiukams, kalbėtojams, deklamatorkoms, fortepianistkai ponei Abraitienei ir wisiems lietuwiams, kurie ant apwaikszcziojimo atsilankę, teikėsi gražiai ir ramiai užsilaikyti ir žmoniszkai pasirodyti, kas pridawė Draugistei norą žengti į tolesnius tautiszkus darbus.

Po apmokėjimui wisų axpensų, Draugystė S. Daukanto turės kelias deszimtis dol. gryno uždarbio isz sawo apwaikszcziojimo.

F. Papauskis, apwaiksz. raszt.

Aukos ant Paryžiaus parodos.

Brooklyno lietuwiai nuo teatro	$2.00
W. Stulpin, Dickson City, Pa.	.15
P. Buczas, Phila, Pa.	.50
J. Szymkus, Chicago	.50

Aukos ant kankintinių.

P. Buczas, Phila, Pa.	.50
J. Szymkus, Chicago	.50

Pajieszkojimai.

Juozas Bendoraitis, isz Szelmių kaimo, Suwalkų gub. gywenantis Amerikoje tegul duoda pats apie sawę žinią, arba kas apie jį žino tegul pranesza dėl manęs. Yra labai swarbus reikalas.

Marijona Petrokaitienė,
Office Close, Muirkirk, Scotland.

Pajieszkau sawo wyro Antano Jonuszkos, Suwalkų gub. ir paw., gmino Zaboriszkiu, kaimo Lipnioku. Paskutinį nuo jo laiszką gawau isz Mt. Carmel, Pa. girdejau, kad jis gywena 720 Pine Str., Shamokin, Pa. Jis pats, ar kas kitas teiksis duoti žinią ant adreso:

Mrs. Ewa Jonuszkiene,
789 13th Str., Newark, N. J. (10—10

Daktarė Marija Dowiatt perkėlė wietą sawo gywenimo po kitu numeriu ant tos paczias ulyczios, butinai po nr. 723 W. 18th st., kur priima ligonius. Telefonas tas pats: Canal 78. Reikale gali paszaukt isz kiekvienos aptiekos. (17-11)

Isz East St. Louis, Ill. lietuwiszkos parapijos, kur yra kn. Maszotas, tegul atsiszaukia nors wienas parapijonas ant žemiaus paduoto antraszo, o gaus gerą žinią parapijos reikaluose.

L. M. Dominus,
358 Ontario str. Cleveland, Ohio.

Prekė pinigų.

Ruskas rublis po 52½c
Prusiszkos markės po 24½c
Prie kiekwieno pinigu siuntinio reikia pridėti 30c ant paczto kasztų.

SENŲ GADYNIŲ

Išnyke gyvi sutvėrimai.

Pagal Hutchinsoną.

(Tąsa.)

dicynodontų negalima prie krokodilių priskirti. Negalima jų priskirti nė prie želvių, kadangi jos turi tik vieną šnervę ėsančią ant vidurio pryšakinės kaukalio dalies. Jų ne galima priskirti nė prie žvėrių, kadangi žvėrys kvėpuoja su pagelba visai kitokių organų. Jie ne priguli nė prie varlių, nė prie žalčių, kadangi kaukalis jų visai kitokio sudėjimo. Tulos kitos ypatybės priartina dicynodontus prie driežų. Galvos daugumo mažos, bet kaip kitų atmainų, kaip antai *Dicynodon tigriceps*, turėjo galvą 20 colių ilgio. Vėliaus liekanas Dicynodontų rado Rytinėse Indijose ir sluogsniuose pieskinio akmens Škotijoj. Nugarkaulio sanariai jų dvygubai įdubę toki kaip pas žuvis. Matyt, kad šitie sutvėrimai gerai galėjo plaukinėti ir turbut gyveno vandenyj; bet kvėpavo oru, taigi plaučiais, todėl laikas nuo laiko turėjo pasikelti ant paviršiaus ant atsikvėpimo.

Teiposgi pietinėj Afrikoj rado liekanas kito mažesnio šito skyriaus sutvėrimo, kurį profesorius Owen praminė vardu *Ondenodon* (iš grekiško: *onden*—nėra ir *odons*—dantis). Šitas visai neturėjo dantų, bet iš kitų kuno dalių jis teip panašus į dicynodontą, kad turbut prigulėjo prie tos pačios giminės. Kaukalis panašns į kaukalį dicynodonto, žandai teip susisiaurinę, kad pasibaigia kaipi paukščio snapu. Prie šitos giminės priguli kelios atmainos, iš kurių kaip kokios buvo labai didelės.

Rhynchosaurus. Hyperodapedon. Mastodonosaurus. Talerpeton.

Ondenodon Baini turėjo galvą šešių colių ilgio; liekanas jo iškasė teiposgi Pietinėj Afrikoj.

Platypodosaurus (iš grekiškos kalbos: *platus* reiškia platų, *pos*—pedą ir *saurus*—driežą) priguli teiposgi, kaip ir pirmiaus aprašyti, prie dicynodontų grupos; iškastas teiposgi pietinėj Afrikoą.

Veislė *Endothiodon*. Prie šitos veislės priguli dideli sutvėrimai; liekanos jų rado tuose jau pieskinio akmens sluogsniuose Afrikoj. Jie turėjo dantis ne tik žanduose, bet ir gomuryj. Kaukalis panašus į kaukalį ondenodonų, bet snukį turėjo ilgesnį.

Placodontia tvėrė kitą giminę. Iš tos giminės *Placodus* (iš grekiško: *plat*—reiškia lėkštą ir *odons*—dantį) ir *Cyamodus* iškasti trijaso žemės žievės slugsniuose Vokietijoj. Dantys jų panašus į dantis žuvių. Čielų skeletų nė vienos, nė kitos atmainos nepasisekė atkasti, atkasė vien galvas. Žandai ypač atmainos Cyamodus labai druti, juose dantys platus, buki, panašus į akmenis, kuriais išgrystos miestų ulyčios; maitinosi jie, turbut, moliuskais, kurių dežes trupino plačiais dantims.

Tapinocephalus (iš grekiško: *tapeinos*—reiškia žemą; *cephalos*—galvą) ir *Titanosuchus* (iš grekiško: *titanos*—milžinas; *suchus*—krokodilius). Yra tai du sutvėrimai iš anomodontų skyriaus labai dideli. Liekanas jų rado pietinėj Afrikoj. Iš dantų matyt, kad abudu šitie sutvėrimai prigulinti prie vienos giminės buvo draskanti, maitinosi gyvais sutvėrimais.

Galesaurus (iš grekiško: *gale*—reiškia kiaunę ir *saurus*—driežą) priguli prie kitos anomodontų grupos, profesoriaus Oweno pramintos *Theriodontia* (is grekiško: *therion*—reiškia draskantį ir *odons*—dantis). Dantys jų panašus į dantis draskančių žindančių žvėrių, toki kaip pas liutą, vilką, šunį. Pryšakiniai dantys atskirti nuo kraštinių tarpe ėsančioms iltimis, iltys apatinio žando pereina pryšakyj virsutinių. Pas tulas veisles sitos grupos viršutinės iltys ilgos ir aštrios, pryšakiniai dantys suspausti. Maskolijoj teiposgi rado liekanas šitos grupos anomodontų, bet maskoliškos atmainos diktai skiriasi nuo surastų kitur.

Galva Galesaurus Planiceps.

Pas didesnę dalį reptilijų vietoj nusitrynusių arba nulužusių dantų išauga nauji, kurie nuolatai darosi žanduose; bet pas *Theriodontus* žanduose nėra ženklų kitų dantų, nors tokių kaip pas žmonis, kur vietoj pieninių dantų išauga kiti, nė tokių, kokius turi krokodiliai, kur vietoj nusitrynusių arba nulužusių išauga kiti. Taigi matyt, kad Theriodontai turėjo vienus ir tuos pačius dantis per visą amžį. Šitos grupos anomodontų profesorius Owen aprašė 11 atmainų; visi jie paeina iš pietinės Afrikos. Pridėjus prie to surastus Maskolijoj, bus jų dar daugiaus atmainų ir veislių.

Tirinėjimais šito skyriaus išnykusių sutvėrimų užsiėmė mokslinčiai: Anglijoj Seley; Amerikoj Cope, Prancuzijoj Gaudry. Cope Amerikoj rado liekanas žingeidžių šito skyriaus sutvėrimų veislių *Empedias* ir *Dimetrodon*. Bet kad iškastos liekanos ne pilnos, tai negalima pasakyti, kaip tie sutvėrimai išrodė. Žingeidžiausias iš jų buvo Dimetrodon (iš grekiško: *dis*—trigubas; *metros*—miera ir *odons*—dantis). Ne tik žanduose jie turėjo labai dideles iltis, bet ir nugarkaulio sanariai turėjo ilgas išaugas arba akstinus, vienos atmainos tie akstinai dvidešimts kartų ilgesni negu storis nugarkaulio sanarių. Profesorius Cope mena, kad tie akstinai buvo paramomis nugarinės plevės, kokią tie sutvėrimai turėjo, nors nežinia kam, kadangi jie gyveno ant sauszemio; tokias nugarines pleves turi tik antai vandenyj gyvenančios žuvys.

Iki šiol mes kalbėjome apie anomodontus nė pilnai ištirtus, dabar prieisime prie visai pažįstamų, prie tokių, kurių pasisekė surasti skeletus visų kuno dalių teip, kad galima sakyti, ne truksta ne vieno reikalingo kaulelio. Prie tokių priguli žingeidus *Pareiasaurus* (iš grekiško: *pareias*—reiškia čelmo pašmakrį ir *saurus*—driežą), teip pramintas todėl, kad jo veido kaulai driekiasi žemyn ir iš dalies uždengia apatinį žandą. Skeletą šito sutvėrimo rado angliškas mokslinčius Seley pietinėj Afrikoj trijaso sluogsniuose. Iki dabar surado jau kelias atmainas šitos giminės anomodontų ir visus rado pietinėj Afrikoj. *Pareiasaurus Baini* buvo tai didelis sutvėrimas su trumpomis bet tvirtomis kojoms, su ilgais šonkauliais, ant nugaros turėjo kaulinius akstinus, kurių yra net trys eilės; panašus akstinai yra ir ant galvos. Dantys dideli, aštrus ir tvirtai įsodyti į žandus. Šitasai sutvėrimas turėjo 10 pėdų ilgio. Galva jo panaši į galvą labyrinthodontų, iš pirmo gi pažvilgio jos pavidalas panašus į varlių galvą, bet sudėjimas jos kitoks. Iš sudėjimo pareiasaurų galva panaši į galvą gyvuojančių dar ant salos Naujos Zelandijos, Australijoj, driežų, tenykščių gyventojų vadinamų *tuatari*, mokslinčių gi vadinamų *Sphenodonais*. Australijoj mat yra diktai dar ne išnykusių sutvėrimų artymų kitur seniai išnykusiems. Nugarkaulio sudėjimas pareiasaurų teiposgi panašus į nugarkaulio sudėjimą sphenodonų ir į nugarkaulį labyrinthodontų; pečiai ir vidurio kuno sudėjimas teiposgi panašus į sudėjimą sphenodonų. Kojų kaulai, nors trumpi, bet neišpasakytai stori ir druti. Pečių kaulai išrodo lyg du trikampiai kyliai drauge surišti; tą patį užtinkame ir prie kulšių. Profesorius Seley sako, kad kojos pareiasaurų, iš savo sudėjimo ir pavidalo panašios iš dalies į kojas žindančių žvėrių ir iš dalies į kojas uodeguotų amphibijų, kaip antai tritonų ir salamandrų. Bet iš visko matyt, kad pareiasaurai buvo greičiaus reptilijoms negu amfibijoms, ką parodo jų kaukalis, kurisai jungiasi su pirmutiniu nugarkaulio sanariu per vieną ryšį o ne per du, kaip tai yra pas labyrinthodontus ir amfibijas.

Skeletas Pareiasaurus Baini.

Mokslinčiai, pasiremdami ant panašumo sudėjimo tulų kunų dalių tvirtina, kad labyrinthodontai, anomodontai ir užsilikę dar Australijoj vienskyliai žindanti (monotrenata) žvėrys paeina nuo tulos, bet vienos ir tos pačios amfibijų formos; visi tie sutvėrimai stovi artymiausioj giminystoj su amfibijoms, prie kurių priguli visiems pažįstamos varlės.

Suradimą giminystos terp seniai išnykusių nuo žemės paviršiaus sutvėrimų ir šiądien gyvuojančių palengvina labiausiai kaip kur iki šiai dienai užsilikusios, ypač gi Australijoj, gyvuolių formos, kurioms, rodosi, reikėjo išnykti, bet jos ant tos mažiausios sauszemio dalies užsiliko iki šiai dienai. Prie tokių senų formų priguli ką tik paminėtas driežas tuatarl arba sphenodon, echidna irančiasnapis arba ornithorhinchus. Abudu paskutiniai, nors priguli prie žindančių, bet deda kiaušinius ir iš jų išsiperi vaikai, teip kaip ir pas reptilijas; tie tai sutvėrimai iš savo kuno sudėjimo panašus į išnykusius anomodontus.

Pareiasaurus pietinės Afrikos.

Apart anomodontų, prie anomališkų reptilijų priguli ir daugiaus išnykusių sutvėrimų, kuriuos mes nors trumpai peržvelgsime.

(Toliaus bus.)

Draugyscziu Reikalai.

Antras Metinis Balius!

Pittsburg, Pa.—Lietuwiszko Knigyno Draugystė rengia antrą metinį balik ant 13 d. Lapkriczio, 1899, Odd Fellows salėj, 18 ir Sarah ul., S.S. Pittsburg. Prasidės 7 wal. wakare ir tęsis iki 2 ryto. Great Eastern Orchestra, garsiausi wietiniai muzikantai, grajys lietuwiszkus szokius, ant kurio tai pasilinksminimo meilingai užpraszo merginas, moteris, jaunikaiczius ir wyrus. Komitetas.

Balius! Balius!

Hammond, Ind., Dr-tė Sz. Stanislowo turės sawo balių, subatoj 11 Lapkriczio, 1899, A. Chrustowskio salėje, Mahon ave. ir 149th st. East Chicago, Ind. Prasidės 6½ wal, wakare. Įženga wyro su motere 25c. Wisus lietuwius ir lietuwaites užpraszo atsilankyti.

(10—11) Komitetas.

Brocton, Mass.—Dr-tė sz. Rocho turės sawo wisatinį susirinkimą 12 lapkriczio, 2 walandą po pietu bažnytinėj salėj, ant kurio yra wale wisiems ateiti ir pasiklausyti paaszkinimus apie mus draugystės stowį ir kokia nauda gali atneszti prigulincziam prie draugystės teip lygei ir prie "Susiwienyjimo". Toj dienoj bus pigus instojimas į drangystę tik už wiena doliarą ($1.00). Norinti prigulėt nepamirszkite ateiti. Teiposgi praszome draugystės sanarių pribati dėl prigulejimo į "Susiwienyjimą" nes czarteris bus prisiustas kaip greitai nusiųsime mokestį į kasą, ir atsiweskite sawo moteris prisiraszyti prie "Susiwienyjimo".

Užpraszo Komitetas.

Lietuwiszkas teatras.

Chicago, Dr-tė D. L. K. Witauto atgrajys teatra po wardu "Witauto Karunawojimas" nedėlioj, 19 Lapkriczio, 1899, Freiheit Turner salėje, 3417 S. Halsted st., arti 34tos ul. Prasidės 7 walandą wakare. Po teatrui bus Dr-tės balius. Tikietas 25c., pirmose sėdynėse 35c. Wisus lietuwius ir lietuwaites užpraszo atsilankyti.

Dr-tė D. L. K. Wytauto.

Antras Metinis Latwiu Balius.

Chicago.—Latwių Draugystė turės sawo antrą metinį balių subatoj, 11 Lapkriczio, Ruehl's salėje, 220 W. 12th st., arti Halsted st. Prasidės 8 wal. wakare. Įženga po 25c. nuo ypatos. Wisus lietuwius, kaipo sawo sanbrolius, szirdingai kwieczia atsilankyti. Su guodone,

Latwių Dr-tė.

25-metinis Balius.

New York.—Dr-tė sz. Kazimiero turės sawo 25-metinį balių subatoj, 18 Lapkriczio, New Irving salėje, 214—220 Broome st., prasidės 7½ wal. wakare. Tikietai ant baliaus wyrams po 25c., moterėms po 15c. ir prie kiekwieno tikieto gauna skrybelės padėjimo czekį. Wisus lietuwius ir lietuwaites wietinius ir aplinkinius szirdingai užkwieczia atsilankytį.

Komitetas.

Dr-tė sz. Kazimiero New Yorke laiko sawo susirinkimus pirmoj ir treczioj pėtnicioj kiekwieno mėnesio, salėje po nr. 93 Grand st. Brooklyne.—A. Liesnewskis, sekretorius.

Parapijos Balius.

Lawrence, Mass.—18 Lapkriczio lietuwiszka parapija turės sawo balių ant bažnyczios naudos, kurs prasidės 4 wal. po pietų ir trauksis iki 12 wal. nakties. Įėjimas wyrams 35 c., moterėms 15 c. Wisus lietuwius. wietinius ir aplinkinius, užkwieczia atsilankyt, ir remti parapijos reikalą.—Komitetas.

Mitingas ir Balius.

Subatoj, 11 Kapkriczio, 7 wal. wakare, salėje P. Karecko, 1193 S. Oakley ave., lietuwiai 10-tos wardos turės sawo mitingą, o po mitingui balius, ant kurio wisus lietuwius užpraszo pribut.—P. Kareckas.

Pasilinksminimo Balius.

Subatoj, 11 Lapkriczio, darau pasilinksminimo balių, ant kurio grajys gera muzika ir bus smagus pasilinksminimas ir paszokimas, nes salė yra didelė. Balius prasidės 7 walandą wakare. Wisus aplinkinius ir pažystamus užkviecziu atsilankyti.—M. Norwillas, 572 S. Jefferson st., Chicago.

Naujausios Knigos,
gaunamos "LIETUVOS" redakcijoje.

Isz ko kyla melai ir wisokios skriaudos žmonijoje. Paraszė kn. Dembskis. Szi knęga paduoda swarbiausias isztraukas isz szwentos Biblijos, kurios perskaitę suprasit, kas yra Biblija ir kodėl kunigai draudžia ją žmonėms skaityt. **75c.**

Dailydė arba patarmės stalioriams, surinktos isz naujausių knįgų, su 120 paweikslų. Yra tai rankwedis dailydėms mokinantiems ir mokantiems stalioriską darbą..... **40c.**

Obrusiteliai. Paweikslėliai isz maskolių gywenimo Lietuwoje; paraszyta Dėdės Atanazo. Yra tai apraszymas rusifikacijos darbų maskoliszkų czinownikų Lietuwoje ir plėgų, kokias musų broliai nuo jų tur nukęsti..... **20c.**

Isz kur akmenys ant musų laukų atsirado? Geologiszkas Lietuwos isztyrinėjimas; naudinga mokslisz ka knįgelė **10c**

Naudingi skaitymai, daugiausiai isz prigimties mokslo; pagal Brzezinskį paraszė N. Skaitydamas tą knįgelę skaitytojas lengwai susipažins su įwairiais gywunais, augalais ir naugėms, su jų ypatybėms ir nauda dėl žmonių.. **25c.**

Saulės ir mėnesio užtemimai. Pagal M. Brzezinskį paraszė N. Lengwoj formoj apraszyta czia apie saulę, mėnesį ir žemę bei apie burtus tamsių žmonių, nesuprantanczių priežasczių wisokių gamtoj apsireiszkimų..... **15c.**

Kapai Didžių Kunigaikszczių ir Karalių Vilniuje. Pagal A. Kirkorą paraszė N. Yra tai istoriszkas iszsznipinėjimas apie Vilniaus praeitį pagal paminklus, užsilikusius ant grabwieczių D. L. Kunigaikszczių ir karalių..... **10c.**

Lietuwiai po maskolių jungu. Paraszė Dr. Pieszinys apie priespaudas ir persekiojimus lietuwių isz szalies maskoliszkos waldžios..... **10c.**

Pirmutinė paszalpa umai susirgus, teipogi gėralai alkoholiniai ir taboka, pagal O. Buiwidą paraszė N. Naudinga žmonėms knįgelė..... **10c.**

Visztos ir jų auginimas, paraszė K. Naudingos ukininkėms rodos..... **10c.**

Gywenimas Jėzaus Kristaus, pagal naujausius isztyrinėjimus suraszyta. **15c.**

Graži waikų knįgelė. Telpa czia 25 gražios pasakėlės dėl Lietuwos waikelių, suraszytos pagal kn. K. Schmidtą **10c.**

Simukas ir Magdutė, waizdelis isz Lietuwos sodieczių, ypacz jaunymo, gywenimo; paraszė J. S..... **10c.**

Kanklės, lietuwiszkos dainos 4 balsams (wyriszkiems) sutaikytos; parupino D-ras V. Kudirka. II dalis..... **30c.**

Angliszkai-lietuwiszkas žodynėlis, sutaisytas kn. P. Saurusaiczio; turi apie 3500 žodžių; angliszki žodžiai iszguldinėti lietuwiszkai..... **50c.**

Temykit Lietuwiai!

Lotas labai pigiai ant pardawimo, 150×25, tik keli žingsniai nuo lietuwiszkos bažnyczios. Atsiszaukt pas J. K. Chmelauską 880 33rd st., Chicago.

Pigia ant pardawimo 2 pentru medinis namas su grocerne, buczerne ir lotu; teiposgi 8 ruimu murinis namas su lotu. Lotai 131 pėdų ligio. Arti lieluwiszkos bažnyczios. Atsiszaukite po nr. 3236 Illinois Court Chicago. (17—11)

S. MACK,
212 1-st st., Elizabeth, N. J.

Parduoda Szifkortes ant drucziausiu laiwu ir siunczia pinigus į wisas swieto dalis.

Stebuklas!
Žingeidus swietui dalykas.

Tikrai wienatinė gydykla ant užželdinimo plauku ant praplikusiu galvu, teipgi į trumpa laika sulaiko plauku slinkimą, už ką gwarantuoju. Prof. Brundza suteikia puikius, szvelnius ir tankius plaukus, ką liudyja daugumas prisiųstų padėkawonių per laiszkus ir laikraszczius. Pagelba yra wisiems, tik atsiszaukite.

OFFISAI: 145 Grand st., Brooklyn, NY
996 Broadway,

Norėdami pasiklaust rodos per laiszkus, adresuokite: J. M. BRUNDZA & CO., Box 2361, New York.

Nesiųsk pinigų.

Daug žmoniu serga ant poliucijos, kuri pasirodo laike miego arba prie nusiszlapinimo, ir jeigu isz to nesigydys, ji neapleis žmogų kankinusi. Žmones turinti ta liga kenczia nemigą, galwos skaudėjimą, pilwo užkietejimą arba netrawinimą, nerwiszkumą, widuriu ir nugaros skaudėjimą ir apsilpnejimą lytiszku kuno daliu. Jeigu tokiuose atsitikimuose reikalauji pagelbos, nesiųsk pinigų, bet raszyk pas manę įdedamas markę, o asz atsiųsiu tau apraszymą, isz kurio tikrai iszsigydysi. Adresuok:

John Wasel,
Box 443. Iron Mountain, Mich.

Lietuwiszkas Hotelis V. Rozuko,
7 Washington St, New York, N.Y.

Kurie važiuojat į ir isz Amerikos, kreipkitės prie manęs su agentiszkais reikalais. Teipgi užlaikau nakwynes ir walgius pigiau kaip wisam New Yorke. Parleidžiu į Europą už darbą ant laiwo. Teip-gi galite gaut darbą isz mano offiso. Tėmykite ant mano Hotelio yra lietuwiszkas paraszas.

Su guodone, **Vincas Rozukas.**
(15—12)

F.P.Bradchulis
Adwokatas ir Notary Public.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj, Lake Forest universitete. Weda prowas kriminaliszkas ir civiliszkas. Atjieszko užsenėjusias prowas, iszdirba wisokius dokumentus ir duoda rodą wisokiuose reikaluose. Lietuwiai isz kitų miestų gal rodą pasiekti per gromatas. Turintiejie reikalą tesiszaukia tuojaus.

3259 S. Halsted st., Chicago, Ill.
Telephone Yards 772.

Ar Kenti Silpnybę?

Jeigu teip, tai raszyk, o asz atsiusiu tau dykai užpeczetytoje gromatoje pamokinima kaip iszsigydyti namieje ir apraszysiu kokiu budu asz iszsigydžiau nuo tokiu silpnybiu. Mano pamokinimas tikrai iszgydys susilpnejima tawo lytiszku daliu ir sulaikys naktine poliucija. Raszyk sziadien pas:

Chas Johnson,
Box 516, Hammond, Ind.

Ant pardawimo,

Pigiai namas su lotu. Namuose talpinasi buczernė ir grosernė. Norintis gali pirkti wiską sykiu arba tik namą su lotu. Atsiszaukite: Dan. Knakewicze, Box 403, Tolucs, Ill.

UŽ $5. IN EUROPA.

Prie trumpo laiko darbo ant laiwo; kiekwiena norinti už $5.00 parkeliaudami į Lietuwa. Laiwai iszplaukia utarnykais ir subatoms. Agentas:

Henry J. Jacobs,
38 Canal st., New York, N. Y.
(15—12)

Geo. M. Glaser, M. D.
Medicinos Daktaras.

Gydo wisokes ligas, turi geriausę praktiką ligose moterių, waikų ir chroniszkose ligose.

867 32nd St., Chicago.

OFISO WALANDOS:
Iki 9 ryto, nuo 12—2 po pietu ir po 6 wak
Telefonas Yards 885.

Teipogi priima ligonius ofise po nr.
2876 Archer Av., kerte Bonfield
nuo 10—11 ryto.
Telefonas Canal 329.

LIETUWIU DAKTARAS

MARJA DOWIATT,

Kauno gub, Szaulių pawiete

723 W. 18th Street.
Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78.
Telefonuot galima isz kiekwienos aptiekos.

T. ANDRIUSZEWICZAITE
— DIRBA —
Arnotus, Karunas ir wisus bažnytinius paredus,
— Teipogi —
Draugystems: Weliawas, Szarpas, Kukardas ir t.t.

Mokinausi to darbo Warszawoj, dirbau jį kelis metus Lietuwoj ir treti metai kaip Amerikoje. Wisa darba gerai pažystu. Lietuwiszki kunigai ir lietuwiszkos draugystes reikalaudami draugystems ar bažnytiniu iszdirbimu, raszykite pas mane klausdami prekiu, o persitikrinsite kad mano prekes yra pigesnes ir darbas gerasnis kaip lenku, asz sawo iszdirbimus gwarantuoju.

Su Guodone,

T. Andriuszewiczaite, 115 W. Division St., Chicago, Ill.

C. W. DYNIEWICZ & CO.,
805 MILWAUKEE AVENUE,
Pomiędzy West Division i Cleaver ulicami.
CHICAGO, ILLS.
KANTOR PIENIĘŻNY, REALNY I ASEKURACYJNY.

Wysełka pieniędzy do Europy, Sprzedaż Realności, Karty Podróżne, Okrętowe i Kolejowe do i z Europy, Wyrabianie Papierów Legalnych, Ściąganie Sched, Asekuracya Domów, Grunta Kolejowe na Farmy, Wypożyczanie pieniędzy na Budowanie lub zakupno Realności, Zmiana pieniędzy Zagranicznych, Notaryusze Publiczni.

Lietuwiszka Aptieka,
257 Hanover St., Boston, Mass

Pilna wisokiu aptiekoriszku taworų czionykszcziu ir užrubežiniu.

Aptiekoje wisada galima rast DAKTARA, kurs duoda ligoniams rodas dykai.

Aptiekoje galima susikalbėt: lenkiszkai, ruskai, lietuwiszkai ir daugelyj kitokiu kalbų.

257 TEMYK GELTONA PARWA MUS APTIEKOS 257

LIETUWISZKAS DAKTARAS,
K. A. BUTKEWICZIUS,
581 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

OFFISO WALANDOS:
Nuo 9 iki 10 ryto, nuo 1 iki 3 popietu, nuo 7 iki 10 w akare.

Telefonas: West 981.
Galima pasiaukti isz kiekwienos Apti-kos.

PIGIAI!

Idant parodyti, kaip pigiai mes galim wiska parduoti laike szio 60 dienu gausite szita policmoniszka 5 szuwiu rewolweri 32 ar 38 kalibro ir ta wyriszka laikrodeli su uždaromais luksztais. Lukszta yra wokiszko sidabro apwilkti isz abieju pusiu 14K auksu, iszkloti nikeliu. Szi gwarntuota ant 10 metu laikrodeli su auksu pleitytu lenciugeliu prisiusime C. O. D. ant pamatymo. Jei pasidabos, užmokek expresci ir už atwežima, o jis atiduos tau laikrodeli, lenciugeli ir rewolweri. Parodyk ji sawo draugams, o tikimes, kad tukstancziai nauju kostumeriu mums rasis.

$4.95

COLUMBIA WATCH CO.,
165 Dearborn st. Chicago, Ill.

NERVITA

Sugrąžina nužudyta wyru stiprumą ir drasumą.

Gydo impotencija, stabdo naktinia polucija ir wisas ligas ingautas per iszdykuma ar neatsargumo, Szita gydykla sudrutina nerwus ir daugias krauja; priduoda weidui raudonuma ir sugrąžina žmogui jaunystia. Siuncziame pacztu už 50c baxeli, už $2.50 6 baxelius ir gwarantuojame iszgydyti, arba pinigus sugrąžinti.

Nervita Medical Co.,
Clinton & Jakson Sts., Chicago.

☞ Gaunama yra ir Aptiekoje Clark. ir Van-Buren Sts., Chicago.

American Gold Filled LAIKRODELIAI

ant daug akmenu, gwarantuoti ant 20 metu, yra werti pinigu. Pakol pirksi laikridely, pamatyk pirmiau musu PARDUODAMUS, LAIKRODELY su LENCIUGELIU už **$4.50.** Iszkirpk szi apgarsinima ir prisiusk mumi su sawo adresu, o mes atsiusime tau ly C. O. D. ant apsiurejimo. Gražiai iszkwietkuotas, 14 k. auksu pleitytas, dwigubais lukszta is. ausuke užsukamas ir užstatomas, ant daug akmenu, gwarantuotas rodymas laiko, ir ant pažiuros lyginasi $35.00 wertes laikrodeliui. Su kožnu laikrodeliu gausi storai auksinta wyriszka arba moteriszka lenciugeli ir GWARANTUOJA ant 20 METU. Kada pamatysi, jeigu tau pasidabos, užmokek expresė agentui **$4.50** ir už atwežima ir laikrodelis su lenciugeliu tawo. Priminkokiu nori, wyriszka ar moteriszka laikrodeli. Adresuok:

Diamand Jewelry Co.,
Dept B. 22., 225 Dearborn St., Chicago, Ill
(K. a. n.)

$2.98 HUNTING CASE GENTS OR LADIES **IMK MANE už $3.95**

Gražus 14K dwigubai auksu pawilktas ir dengtas ar atdarais lukszta is, su ausuke nustatomas ir užsukamas, gražiai kwietkuotas, tikrai amerikoniszkais widurais, gwarantuotas ant 20 metu, iszrodo kaip $40.00 auksinis laikrodelis. Atsiusime C.O.D. ir jei pasidabos, užmokek ant expreso agentui $3.95 ir laikrodelis tawo, jei ne, sugrąžyk sigai ant mus kaszto. Raszyk koki nori wyriska ar moteriszka. Prie kiekwieno laikrodelio duoda me DYKAI auksu lieta lenciugeli jeigu su orderiu prisiusi $3.95, ir apmokame kasztus prisiuntimo. Apsisteliuok szendien, nesa ju prekes eina augsztyn. Raszyk o prisiusime 200 pusiu Kataloga parodanti tukstanczius wisokiu pukiu dalgtu. ROYAL BARGAIN HOUSE, 53 Dearborn St. Chicago, Ill.

Dr. M. P. Kossakauskis,
3315 S. MORGAN UL.

Aptiekoje J. Leszczynskio, kožna diena nuo 10-tos iki 12-tos adynos priesz pietus.

CHICAGO. ILL.

Ar Tawo peczius reikalauja pataisymo?

Jeiga teip, tai pirk wisus reikalingus prie peczlaus daiktus pas

Outlet Furniture & Stove Co.,
3249 S. Morgan St.

o jie sutaisys tawo pecziu dykai. Teipgi turime didelę daugybę wisokių peczių už pigiausią prekę, pigiau kaip fabrike.

GERIAUSI ISZ WISU
DRAPANOS IR PAREDALAI,
Parsidawines teip pigei, kaip tik galima

Subatoje, Nelelios Ryta ir Wisa Nedelia.

3 Dideli Paredalu Stebuklai!

$6.00 Pliuszines Keipos už..... $2.98
Moteru Keipos, padarytos isz puikaus importuoto seal szilkinio pliuszo, su geru ir szvelniu pamuszalu, pamusztos su szviesiu ar tamsiu szilku, palimuotos aplinkui su 3col ploczio thibet puszu, 20 coliu ilgo ir pilno ploczio, paprasta preke $6.00, sziame iszpardavime tik..... **$2.98**

$8.50 Pliuszines Keipos už..... $4.95
Moteru Keipos, padarytos isz Angliszko seal szilkinio pliuszo, tokios materijos, kuri visai lietaus nebijo, su Mercerized pamuszalu, pamusztos su szviesiu ar tamsiu szilku, aplinkui palimuotos su dailiu 3col ploczio thibet puszu, paprasta preke $8.50, sziame iszpardavime tik..... **$4.95**

$8.50 Moteru Jakės už $4.98. Moteru Jakes, isz vilnones Kersey, Beaver ir Covert materijos, padarytos pagal ir naujausia mada, su coat arba storm kalnierium, įvairiausiu dažu ir parvu, juodo, royalinio, kastorawo ir pilko, visokios mieros, paprasta preke $8.50, sziame iszpardavime tik..... **$4.98**

Tik insitemykite gerai musu sankrovos vieta.

6 Dideli Drapanu Stebuklai!

$6.00 Vilnonei Vyru Siutai po..... $2.98
Vilnonei vyru Siutai vieneiliai arba ir dviėiliai, dabar atiduosim po..... **$2.98**

$7.50 Vyru žieminei Overkotai po..... $3.75
Isz grynai vilnones materijos ir labai drucziai padaryti, gausi už..... **$3.75**

$10.00 Vyriszki Siutai po..... $5.00
Kortiniai ar gelumbiniai bei kitoki rudens gatunko Siutai grynai vilnones materijos, naujausios mados, po..... **$5.00**

$9.00 Vyru žieminei Overkotai po..... $4.50
Grynos Washington Beaver materijos, su szilkinio aksomo kalnierium ir dvigubu sziltu pamuszalu, po..... **$4.50**

$15.00 Vyru dailus Garniturai po..... $7.50
Padaryti isz labai puikaus kaszmero ar gelumbės, naujausios mados bei darbo, lyg custom garniturai, po..... **$7.50**

$12.00 Vyru žieminei Overkotai po..... $6.00
Angliszkos Kersey materijos, visokiu dažu, padaryti dailiai pagal naujausia laiko mada, gausi dabar po..... **$6.00**

P-ns A. ABRAITIS randasi dabar musu sankrovoj kaipo tavoru perkupczius, ir jis noretu, idant visi jo draugai ateitu czionai ji atlankyti. Atlankykit gi drauga.

KLEIN BROS.
795-805 So HALSTED ST.
COR. CANALPORT AVE.

C. A. Buchbinder,

Wokiszkai-Amerikoniszkas Aptiekorius,
64 Grand St., Brooklyn, N.Y.

Dirba geriausias nuo kosulio gydyklas "Wild Cherry & Tolu" wadinamas ir "Reumatic Mixture No 79000." ant gydymo reumatizmo. Bonkelės po 25c. 50c ir $1.00. Prisiunczia pacztu. (29-12)

Wienatinis Waterburio Lietuwiszkas Saliunas.

Užlaiko gerą alų, seniauses ir czystas arielkas ir kwepenczius cigarus. Geriause užeiga dėl szwieżiai atwažewusių į Waterbury. Yra tai wienatinis czysczian ses ir teisingiauses lietuwiszkas saliunas mieste Waterbury.

J. F. DANISEWICZIUS,
839 Bank, kampas S. Leonard st.
Waterbury, Conn.

P. K. BRUCHAS,

Perkėlė sawo sztora po nr.
☞ **880 33rd st.**

Į naują sztora supirkau wisą naują taworą: laikrodžiu, laikrodeeiu, lenciugeliu, žiedu, spilku, britwu, rewolweriu ir tt. Mano yra wiens isz didžiausiu lietuwiszku to gatunko sztorų Chicago. Delto asz galiu parduot wiska pigiau kaip kiti. Ant užpraszymo siunczių į wisas Amerikos szalis C. O. D. per expresą. Wisus taworus gwarantuoju. Orderius greitai iszpildau.

P. K. BRUCHAS,
880 33rd st., CHICAGO.

J. LESZCZYNSKIO
Lenkiszkai - Lietuwiszka
APTIEKA
3315 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Turi geriauses gydyklas nuo wisokių ligų; užlaiko wisokes Europines žoleles, Bobro mėsa, ruskas gywas dieles ir tt. Atsiszaukuslems per laiszkus ir apraszantiems sawo ligas, duoda rodas ir prisiunczia gydyklas per pacztą arba per expresą.

Aptiekoje wisada randasi keli daktarai, teipogi per telefona gali pasiaukti daktara kas tik koki nori.

Dr. M. P. Kossakauskas wisada aptiekoje.

Tel. Yards 709.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkos Parodos už rupestingą, teisinga ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikszti guodotiniems Kunigams ir guodotiniems Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszcziaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei,** nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

LAIMINGUOSE NAMUOSE WISADA YRA MUZIKA.

$500 Pijanas ir $250 Wargonai negali mus wirszyti; da nadžias jie gali grajyti nora klewiszius turedami. **Home Music Box** užims abeiju wieta, o preke jo, ir biedniausiam prieinama. Su juom **kiekwienas** gali grajyti gerai kad ir sunkiausius szokius. Muzika yra pritaisyta ant woieliu pilninems, ne popierinems, spilkelems, nieks nenupilisz. Iszduoda garsius ir saldžius tonus kaip wargonai. Grajyja szeimyniszkus biusnus, walcius, polkas, kadrilius ir tt. ir linksmina senus, serganczius ir nuliudusius. Iszdainuoja naujauses swietiszkas dainas. Geriause waiku nuraminimui zobowa. Galima ant jo grajyti su wirsz 1.000 melioliju. Yra tai dywinas instrumentas. Gauname nuo pirkeju tukstanczius padekawoniu, kurie sako, kad rado daugiau negu tikejosi. Tai ne zabowa, bet teip pigi kaip zabowa. Sweria 16 swaru Tiktai **$6.00**, gražioje skrynuteje. Gawe $3.00, prisiusime tau per expresa. Agentai greita jas iszpardduoda ir daro didelius pinigus. Atsiusk už 2c. marke, o gausi katallogus.

Standard Mfg. Co., 45 Vesey St., New York; P.O. Box 2883, Dept. 62.

Geriausia proga pirht gera laikrodely
..pas..
Paul's Co-Operative Watch Co.
314 State St., CHICAGO, Ill.

Mes parduodame lietuwiams daugiaus laikrodėlių kaip wisos kitos kompanijos sudėjus sykiu. Jei nori gauti pigiai gerą laikrodėlį, lenciugėlį, kompasą, szliubinius žiedus, bicyklį, siuwamą masziną ir tt. ateik arba raszyk pas mus, o wiską gausi.

Atsiųsk ant sutaisymo sawo laikrodėlį, o mes pataisysime gerai ir pigiau kaip kiti.

PAUL'S CO-OPERATIVE WATCH CO.
Įsteigta 1877 m.
3148 State St., CHICAGO, ILL.

Dėl geresnės informacijos raszyk pas mus: